

d l a t e g o

Biuletyn Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach
Organizacji Pożytku Publicznego KRS 0000068764 ISSN 2081-6367
Nr 12 (312) 25 grudnia 2017

„Objawiła się łaska Boża, zbawienna dla wszystkich ludzi. Ona nas wychowuje, abyśmy umieli odrzucać bezbożność i światowe pożądania. Mamy zaś już teraz, w czasie obecnym żyć rozsądnie, sprawiedliwie i pobożnie. Oczekujemy bowiem szczęśliwej nadziei objawienia się chwały Wielkiego Boga i Zbawiciela naszego – Jezusa Chrystusa” (Tt 2,11-13).

„Kiedy objawiła się dobroć i filantropijna miłość do ludzi naszego Boga i Zbawiciela..., Ten zbawił nas według swojego miłosierdzia... i odnowił w Duchu Świętym, którego obficie na nas wylał przez Jezusa Chrystusa, Zbawiciela naszego, abyśmy z Jego łaski uzyskawszy usprawiedliwienie, w nadziei już stali się dziedzicami życia wiecznego” (Tt 3,4-7).

Czego uczy nas św. Paweł o Bożym Narodzeniu w Liście do Tytusa?

Boże Narodzenie to epifania, to objawienie się zbawiennej łaski Boga. Łaska ta, jak pedagog, wychowuje, prowadzi i poucza nas o wybawieniu od wszelkiej nieprawości. Teraz też ponownie oczekujemy szczęśliwej nadziei chwalebного objawienia się Jezusa Chrystusa, który jest naszym Bogiem i Zbawicielem. W tajemnicy Wcielenia, w misterium Bożego Narodzenia, ukazało się prawdziwe człowieczeństwo Syna Bożego, będące łagodnością Boga i Jego miłością do ludzi. To jest Jego filantropia, życzliwość, łagodność i uprzejmość. Bóg zbawia nas litując się nad nami, okazując swoje miłosierdzie. Bóg, nasz Zbawiciel, wylał na nas Ducha Świętego przez swojego Syna, Jezusa Chrystusa, abyśmy zbawieni już dzięki Jego łasce, z utęsknieniem oczekiwali bogactwa życia wiecznego. To jest też przedmiotem naszej nadziei: bogactwo szczęścia jakie oczekuje nas w niebie.

Oto wielka tajemnica Bożego Narodzenia.

Ks. Józef Kozyra

Rok 2017 – Rokiem Koronacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, Królowej Korony Polskiej w 300. rocznicę tego wydarzenia, Rokiem Adama Chmielowskiego – Świętego Brata Alberta, Rokiem Josepha Conrada – Korzeniowskiego, Rokiem Tadeusza Kościuszki, Rokiem błogosławionego Honorata Koźmińskiego, Rokiem Marszałka Józefa Piłsudskiego, Rokiem 100-lecia objawień w Fatimie

Znaczek Państwa Watykańskiego. POSTE VATICANE. NATIVITAS D.N.I. CHRISTI MCMCLXV

W Święta Bożego Narodzenia zachęcam wszystkich czytelników „Dłatego” słowami kolędy:

„Pójdźmy wszyscy do stajenki, do Jezusa i Panienki. Powitajmy Maleńkiego i Maryję Matkę Jego. Witaj, Dzieciąteczko w żłobie! Wyznajemy Boga w Tobie, coś się narodził tej nocy, byś nas wyrwał z czarta mocy.”

Pójdźmy do Niego, Malusieńkiego. Wiem, że On nas z chęcią przyjmie i wesoło nas obejmie. Serce to czuje. Tego radosnego objęcia nas przez nowo narodzone Dziecię Jezus i wyrwania z mocy Złego zwyciężo

- ks. Józef Kozyra, Kapelan KIK w Katowicach.

Ojciec Święty Franciszek do Polaków

Audiencja ogólna – środa 8 XI 2017 r.

„Pozdrawiam serdecznie wszystkich Polaków. W najbliższą niedzielę z inicjatywy Konferencji Episkopatu Polski i Stowarzyszenia Pomoc Kościołowi w Potrzebie, już po raz dziewiąty będziecie obchodzili w Polsce Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym, wspierając duchowo i materialnie braci i siostry na Bliskim Wschodzie. Niech wasze modlitwy i ofiary będą dla nich konkretną pomocą i znakiem łączności ze wszystkimi, którzy cierpią dla imienia Chrystusa na całym świecie. Wam tu obecnym i waszym bliskim, szczególnie redakcji i słuchaczom Radia Katowice, które obchodzi w tym roku 90-lecie swego istnienia, z serca błogosławię.”

Biuletyn Radia Watykańskiego, 8 XI 2017

Audiencja ogólna – środa 22 XI 2017 r.

„Dzisiejsza katecheza.... Ci młodzi Polacy proszą Papieża, aby pobłogosławił im ich raban... Popatrzcie, jacy odważni... Dzisiejsza katecheza uświadamia nam, że Chrystus pozostaje z nami w tajemnicy Eucharystii. Jest naszym pokarmem i napojem zbawienia. Przyjmujmy Go często w Komunii świętej, adorujmy Go w tabernakulach i w naszych sercach. Służmy Mu w braciach, by wraz z nimi budować nową wspólnotę ludzką, bardziej sprawiedliwą i braterską. Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.”

Biuletyn Radia Watykańskiego, 22 XI 2017

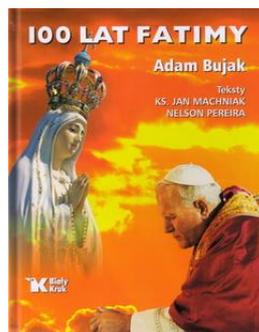
Audiencja ogólna – środa 6 XII 2017 r.

„Witam polskich pielgrzymów, a szczególnie tych, którzy ofiarowali i zorganizowali transport tej pięknej choinki na Plac św. Piotra. Bardzo dziękuję! W najbliższą niedzielę, w Polsce będzie obchodzony dzień modlitwy i pomocy Kościołowi na Wschodzie. Polecam Bogu to dzieło, znak gotowości wspierania wiernych i pasterzy w sąsiednich krajach. Dziękuję Wam również za towarzyszenie mi w modlitwie podczas niedawnej podróży apostołskiej. Z serca wam błogosławię! Niech Będzie pochwalony Jezus Chrystus!”

Biuletyn Radia Watykańskiego, 6 XII 2017

Rok 2017 – Rokiem 100-lecia objawień w Fatimie

100 lat Fatimy

Teksty
ks. Jan Machniak,
Nelson Pereira
Fotografie
Adam Bujak
Biały Kruk,
Kraków 2017

Patronat: tygodnik „Niedziela”, miesięcznik „Wiara, Patriotyzm i Sztuka”.

Okolicznościowa kartka

Parafia Matki Boskiej Kochawińskiej w Gliwicach wydała okolicznościową kartkę. 13 września 2017 r. uczestnicy różańcowej procesji fatimskiej ze świecami po jej zakończeniu mogli pobrać kartki z modlitwami.

5 pięknych modlitw

W trakcie trwania objawień w Fatimie Maryja Niepokalana zostawiła dzieciom słowa pięciu nowych modlitw.

1. Modlitwa po dziesiątku różańca

O mój Jezu, przebacz nam nasze grzechy, zachowaj nas od ognia piekielnego, zaprowadź wszystkie dusze do nieba i dopomóż szczególnie tym, którzy najbardziej potrzebują Twojego miłosierdzia.

2. Modlitwa wynagradzająca

O mój Boże, wierzę w Ciebie, uwielbiam Ciebie, ufam Tobie i kocham Ciebie z całego serca. Proszę Cię o przebaczenie tym, którzy nie wierzą, nie uwielbiają Ciebie, którzy nie ufają Tobie i którzy Cię nie kochają.

3. Modlitwa do trójcy Świętej

Przenajświętsza Trójco, Ojcze, Synu i Duchu Święty! Z najgłębszą czcią i żalem za moje grzechy, ofiaruję Tobie drogocenne Ciało i Krew, Duszę i Bóstwo naszego Zbawiciela obecnego w Najświętszym Sakramencie Ołtarza na całej kuli ziemskiej, jako zadośćuczynienie za grzechy, przez które On sam jest znieważany. Na

mocy nieskończonych zasług Jego Najświętszego Serca i przez wstawiennictwo Niepokalanego Serca Maryi, proszę Cię o nawrócenie nieszczęśliwych grzeszników. Amen.

4. Modlitwa eucharystyczna

Przenajświętsza Trójco, uwielbiam Cię! Mój Boże, mój Boże kocham Ciebie ukrytego w Przenajświętszym Sakramencie.

5. Modlitwa pokutna (przy podejmowaniu ofiary)

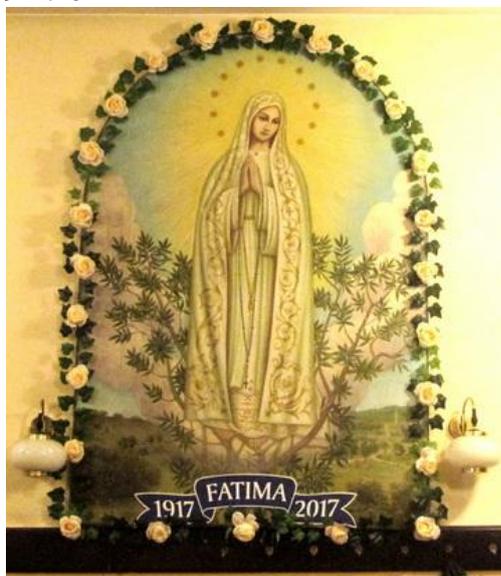
O Jezu z miłości ku Tobie i dla nawrócenia grzeszników, pragnę Ci wynagrodzić za wszystkie zniewagi wyrządzone Niepokalanemu Sercu Maryi.

Parafia matki Boskiej Kochawińskiej

www.jezuicigliwice.pl

ul. Kopernika 63a, 44-117 Gliwice, tel: (+48)

32 279 27 02

Obraz w kaplicy św. Jadwigi przy kościele Wszystkich Świętych w Gliwicach, gdzie odbywają się cotygodniowe spotkania gliwickiej sekcji Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach.

Rok 2017 - Rokiem Josepha Conrada – Korzeniowskiego

Na szczęście są media głoszące prawdę

Z abp. Józefem Michalikiem rozmawia ks. Zbigniew Suchy

(...) Ks. Zbigniew Suchy: - Aby odpocząć nieco od tych trudnych tematów, dobrze jest oddać się lekturze ku pocieszeniu serc, jak to czyni Ksiądz Arcybiskup.

Abp Józef Michalik: - Z radością przyjąłem promocję tegorocznych bohaterów literackich. W zeszłym roku Narodowe Czytanie było poświęcone lekturze Sienkiewicza. Rok 2017 został

ogłoszony Rokiem Josepha Conrada, czyli Józefa Korzeniowskiego. Warto przypomnieć sobie pocieszające narodowe lektury. „Potop” i „Quo vadis” to jest oddech pięknym języka, oddech historią. Nie można więc zapomnieć Sienkiewicza, ale też Mickiewicza, Słowackiego czy Norwida. To ludzie, którzy cierpieli, żeby Polska mogła wrócić na mapę Europy, którzy przywracali wewnętrzne poczucie godności. Potrafili zauważyć i uwypuklić bogactwo i dobro człowieka, potrafili je promować na kartach swoich książek. Odkrywam też na nowo „Lorda Jima”, „Tajfun” i... Conrada-Korzeniowskiego, „polskiego” pisarza, który po polsku nie napisał żadnej książki, ale zasłynął anglojęzycznym kunsztem.

Niedziela, nr 14, 2 IV 2017, str. 29

Posługa myślenia

O zadaniach dla członków Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach mówi ks. bp dr Gerard Kusz.

Stanisław Waluś: *Ks. Biskup jest opiekunem sekcji KIK-u w Katowicach, które działają na terenie Diecezji gliwickiej. Kiedyś nawet głosił nam rekolekcje w krypcie katedry w Katowicach. Jakie zadania dla katolickiej inteligencji widzi Ks. Biskup obecnie?*

Ks. bp Gerard Kusz: Wpierw trzeba zdać sobie sprawę z sytuacji, w jakiej żyjemy – co nas zmusza do myślenia. Każdy tekst ma swój kontekst. Ten kontekst zaskoczył wielu, też inteligencję, której zadanie polega na posłudze myślenia. Zaskoczył też Kościół i rodzinę. Model świata hybrydowego nie łączy, ale sprzyja podziałom. Człowiekowi trudno jest się znaleźć w szybkich przemianach, jakie się dokonują. To sprawia, że posługa intelektualna jest bardzo ważna.

A więc co robić?

Po pierwsze szukać mostów, które budują, a łamać, które dzielą, szukać płaszczyzny porozumienia. Czy nie nadszedł czas, aby w szeroko rozumianej polityce zmienić styl działania? Obecnie nie ma opozycji – bo nie można być tylko przeciw nie mając programu i propozycji rozwiązań. Wielka to szkoda.

Po drugie: czy nie zachodzi potrzeba przemyslenia, czy środowiskiem, które może być równowagą dla partii politycznych nie jest środowisko samorządu? Należałoby wrócić do roli samorządów – do oparcia się na świadomości obywatelskiej. Niestety podziały dokonały się w Ko-

ściele, w rodzinach, społecznościach. Sądzę, że nadszedł czas, aby Kluby Inteligencji Katolickiej, tak jak kiedyś, dokonały wielkiego dzieła – wprowadzenia nowej ekipy ludzi – włączyły się w budowę otaczającej nas rzeczywistości. Sądzę, że trzeba by w KIK-ach znaleźć nowe spojrzenie na dzisiaj. Taka postępa myślenia jest potrzebna Polsce. Mam wrażenie, że wielu intelektualistów też się zagubiło, nie potrafią przemyśleć nowej sytuacji, jaka się wytworzyła. Wydaje się, że kolejny raz w historii Polski inteligencja jako całość nie zdaje egzaminu. Tak było w okresie powojennym, w okresie Solidarności i podobnie, gdy tworzyły się nowe zręby państwa polskiego. Nie jest dobrze, gdy ludzie, od których wymaga się postępa myślenia nie potrafią dać analizę aktualnej sytuacji. Oni jakby się zamknęli we własnym świecie.

Czy środowiska redakcyjne tygodników katolickich, jak „Gość Niedzielny”, „Niedziela”, „Idziemy”, „Przewodnik Katolicki”, „Źródło” nie są właśnie takimi, które mogą służyć postępa myślenia? Np. w „Gościu Niedzielnym” podejmowana jest różnorodna tematyka - nie tylko religijna, ale i kościelna, rodzinna, społeczna, polityczna, a także z zakresu nauk ścisłych.

Zbyt mało jest współczesnej prasy, która służy wartościom chrześcijańskim i wartościom etycznym. Tu musimy bić się w piersi – Kościoła nie stać było na swój dziennik. „Słowo - Dziennik Katolicki” ze względu na mały popyt nie utrzymało się na rynku prasowym. Jest wprawdzie „Nasz Dziennik” i Radio Maryja, ale liczba czytelników i słuchaczy nie jest tak duża, aby postępa myślenia tych środków społecznego przekazu miała wystarczająco szerokie oddziaływanie.

Bardzo boleśnie przeżywałem to, że nie udało się stworzenie rozgłośni diecezjalnych. Brakowało nam ludzi rozumiejących szybkość zmian, którzy

mogliby wnieść siłę intelektualną. To było nasze zaniedbanie. Chcieliśmy, aby nasze radiostacje wchodziły w porozumienie ogólnopolskie, ale brakowało ludzi wykształconych. Dziś to się zmienia dzięki Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, która jest związana z Radiem Maryja.

Więc jakie zadania dla nas?

Włączyć prasę w postępa myślenia. Dobrym przykładem jest to, co robi „Gość Niedzielny”.

Wypowiedzi muszą być skondensowane, dobrze przygotowane i nie za długie, bo młody człowiek woli informację krótką, w której podana jest istota rzeczy. Zadaniem KIK powinno być pozyskiwanie młodych; 30-latków, 40-latków. Tam, gdzie nas nie ma, nie mamy racji.

Jaką rolę powinien spełniać miesięcznik Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach „Dlatego”?

Powinien dawać obraz sytuacji społecznej. Ważna jest problematyka rodzinna i to co dzieje się w małych społecznościach. Budować mosty a burzyć mury.

XXXVII Pielgrzymka Klubów Inteligencji Katolickiej na Jasną Górę

18 listopada 2017 r. Kluby Inteligencji Katolickiej z całej Polski spotkały się na kolejnej pielgrzymce do Jasnogórskiej Pani.

Uczestnicy pielgrzymki wzięli udział we Mszy św. w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej pod przewodnictwem ks. abp. dr. Wojciecha Polaka Prymasa Polski i koncelebrowanej przez kapelanów Klubów. Lekcję przeczytał dr Antoni Winiarski, a modlitwę wiernych dr hab. inż. Stanisław Waluś.

Modlitwę wiernych czyta Stanisław Waluś. Za nim ks. abp Wojciech Polak Prymas Polski (zdj. AW).

Pod pomnikiem Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego (zdjęcie AW)

Następnie, po złożeniu kwiatów pod pomnikiem Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego, przeszliśmy do Kaplicy Różańcowej aby wysłuchać dwóch wykładów: ks. inf. Ireneusza Skubisia „Koncepcja ideowa Ruchu Europa Christi” oraz ks. bp. Andrzeja Przybylskiego „Maryjna szkoła wiary. Rozważania o prawdziwej i mądrej pobożności Maryjnej w naszym życiu”.

Uczestnicy pielgrzymki w Sali Różańcowej (zdjęcie AW).

Drogę Krzyżową na Wałach Jasnogórskich prowadził KIK w Katowicach – rozważania Antoni Winiarski, a śpiew Danuta Sobczyk. Na zakończenie pielgrzymki złożyliśmy kwiaty pod pomnikiem św. Jana Pawła II.

Spotkanie prezesów i upoważnionych przedstawicieli Zarządów Klubów miało miejsce w redakcji Tygodnika Katolickiego „Niedziela”. Omawiano bieżące wydarzenia w Kościele, wysłuchano krótkiego sprawozdania z działalności Porozumienia Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce oraz porozmawiano o sprawach Klubów i planowanych wydarzeniach 2018 r. Ks. infułat Ireneusz Skubiś poprosił Kluby o współpracę z Ruchem Europa Christi.

Kierownictwo Porozumienia. Od lewej: Michał Białkowski, Jan Koziorowski, Antoni Winiarski i Stanisław Latek. Z prawej poprzodni przewodniczący Zbigniew Mortek (zdjęcie MB).

Prezesa wybrali na 3-letnią kadencję Zespół Koordynujący w składzie Sekretarz Porozumienia Michał Białkowski (Toruń) oraz trzech przewodniczących: Jan Koziorowski (Inowrocław), dr Stanisław Latek (Warszawa) i dr Antoni Winiarski (Katowice), którzy będą przewodniczyć Porozumieniu kolejno przez najbliższe 3 lata.

Więcej:

<http://www.jasnagora.com/wydarzenie-11541/zdjecia>

http://www.jasnagora.com/multimedia/news_audio_nowe/33144.mp3

http://www.jasnagora.com/multimedia/news_audio_nowe/33143.mp3

<http://www.jasnagora.com/wydarzenie-11541>
Homilia Prymasa Polski:

<http://prymasypolski.pl/homilie/37-ogolnopolska-pielgrzymka-kik-18-11-2017-jasna-gora/>

Antoni Winiarski

Zdjęcia Maria Banaszekiewicz i Antoni Winiarski

Ogólnopolska pielgrzymka Klubów Inteligencji Katolickiej na Jasną Górę 18.11.2017 r.

Msza św. i homilia: ks. abp dr Wojciech Polak – Prymas Polski.

**Prelekcje: ks. infułat Ireneusz Skubiś – „Koncepcja ideowa Ruchu Europa Christi”
ks. bp Andrzej Przybylski – „Maryjna Szkoła Wiary. Rozważania o prawdziwej i mądrej pobożności Maryjnej w naszym życiu”.**

To już XXXVII pielgrzymka KIK-ów do Królowej Polski, Matki miłości. Pierwsza Ogólnopolska Pielgrzymka Klubów Inteligencji Katolickiej na Jasną Górę odbyła się 14 czerwca 1981 roku. Inicjatorem pielgrzymek był ks. dr Ireneusz Skubiś redaktor naczelny tygodnika katolickiego „Niedziela”. Do zainicjowania pielgrzymek przyczynił się też pierwszy kapelan częstochowskiego KIK-u i pierwszy prezes tego KIK-u Irena Makowicz. W okresie stanu wojennego spotkania odbywały się w konspiracji, w obawie, że mogą być aresztowania.

Tegoroczna pielgrzymka wypada w szczególnym okresie. W okresie setnej rocznicy objawień Matki Bożej w Fatimie, 140 rocznicy objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie, 1020 rocznicy męczeńskiej śmierci św. Wojciecha, 600 rocznicy ustanowienia prymasostwa w Polsce w Gnieźnie.

Ten rok też był ogłoszony przez Papieża rokiem ewangelizacyjnym, czyli „Idźcie i głoscie”. Z Katowic przyjechaliśmy autobusem – było nas 46 pielgrzymów. Kilku członków KIK w Katowicach przyjechało indywidualnie (z Katowic, Zabrze, Siemianowic Śląskich i Gliwic).

W Duchu Maryjności odbył się dzień skupienia dla KIK-ów w tegorocznej pielgrzymce.

Homilię Słowa Bożego w czasie Mszy św. wygłosił Prymas Polski ks. arcybiskup Wojciech Polak. Podstawowym wątkiem homilii był przekaz wytrwałości w modlitwie, która nie jest zamiast czegoś, ale prowadzi nas do działania. Jest darem łaski, a nie wytworem naszych pragnień i własnych oczekiwań. Prymas zaznaczył, że wspólnota KIK przychodzi do Maryi, Królowej Polski, która nie jest Władczynią, ale jest naszą Matką i Służebnicą. Przychodzimy do Niej, aby Bóg przez Nią nas wysłuchał. Bo jest to Matka, która nas nie spuszcza z oczu. Jest cierpliwa i aktywna w promowaniu miłości. Wyraził też przekonanie, że celem pielgrzymki jest nieustanna modlitwa w tym miejscu, aby całkowicie zanurzyć się w modlitwie przez Maryję do Boga. Aby Bóg nas wysłuchał i wziął w obronę wybranych. Nawiązał do Ewangelii, która w swoim wezwaniu, skłania nas do wytrwałości w modlitwie, co jest darem łaski, jest spotkaniem z żywym Bogiem, wtedy możemy rozpoznać Jego Miłość i tę Miłość urzeczywistnić. Zaznaczył, że pielgrzymka też jest szansą, aby się odrodzić i odnaleźć siebie przed Panem. Wskazał, też na cierpliwość i wytrwałość w modlitwie, która przywraca życie, ale związany jest z tym trud i zmagania, ale przecież je ma

każdy człowiek w życiu. Przyrównał wytrwałość w modlitwie do studni na pustyni, która nawadnia pustynię. Modlitwa też utrwała nas w nadziei, dokonuje naszego oczyszczenia, daje odwagę i siłę do zaangażowania w życie, odradza człowieka i otwiera na Boga, ale Bóg nas nie wyręcza w działaniu. Modlitwa wyzwala w nas siłę do pracy na rzecz dla wspólnego dobra.

Ksiądz Prymas zaznaczył, że każdą odnowę musimy zaczynać od siebie. Nie zamykamy się w sobie i nie oplakujemy przeszłości, ale patrzymy w przyszłość. Dzisiaj musimy być misjonarzami nadziei, a nie prorokami nieszczęść. Na koniec dodał, że także my jesteśmy odpowiedzialni, aby w naszą społeczność i naszą trudną sytuację społeczną wprowadzić światło Chrystusowej Ewangelii. Po Mszy św. ks. prymas Wojciech Polak powiedział krótko o naszym dalszym programie: że od pomnika Prymasa Wyszyńskiego poprzez dalsze zajęcia przyjdziemy do pomnika świętego Jana Pawła II Wielkiego. Pieśnią „Z dawna Polski Tyś Królową” pożegnaliśmy Matkę Bożą.

Po Mszy św. złożono kwiaty pod pomnikiem kardynała Stefana Wyszyńskiego – prymasa Polski, w modlitwie o beatyfikację powierzając go Bogu.

W następnej kolejności odbyły się dwa wykłady w Kaplicy Różańcowej: ks. inf. Ireneusza Skubisia i bpa Andrzeja Przybylskiego. W kaplicy było obecnych około 200 osób, znacznie mniej jak w latach dziewięćdziesiątych, o czym przypomniał Stanisław Latek.

Ks. Infułat mówił o koncepcji „Ruchu Europa Christi”. Europa Chrystusowa, którego jest współzałożycielem i chce go rozlać na całą Europę. Wskazał, że tego Ruchu pilnuje sam Chrystus, że czuje to na plecach. Zaznaczył, że Europie trzeba powiedzieć, Chrystus albo nic. Wskazał, że gubi nas chrześcijańska i katolicka opie-

szczość, przy bardzo krzykliwej i agresywnej drugiej stronie. Zdecydowanie swoje przemówienie oparł na zagrożeniach dla chrześcijaństwa, a zwłaszcza dla katolicyzmu we współczesnej Europie. Wskazał, że Europa świadomie chce zapomnieć o swoich korzeniach, czyli kulturze greckiej, prawie rzymskim i myśli Ewangelicznej. Ewangelia to też piękno kultury, sztuki, katedr, literatury i krzyża. Zaznaczył, że Europa Chadecka zdradziła Chrystusa, dlatego powinniśmy tworzyć Europę Chrystusa, poszukując zwolenników dla takiej opcji, do czego powinny się włączyć KIK-i.

Ks. Ireneusz Skubiś przypomniał rządzących w XX wieku w Europie Stalina i Hitlera. Zwrócił uwagę na to, co robią we Francji z krzyżem na pomniku Jana Pawła II, że w wielu miejscach wprowadza się aborcję, eutanazję, małżeństwa homoseksualne, demoralizację dzieci przez edukację seksualną. Wprowadzana jest obca kultura, a przykładem kłamstwa o Polsce są słowa „60 tys. faszystów”, wypowiedziane przez pewnego człowieka o Marszu Niepodległości.

Podobnie dzieje się w Polsce, jest brak solidarności. Musimy mieć świadomość, że możemy być rozgrywani, że nawet całe narody mogą być manipulowane. Dlatego potrzebny jest powrót do Chrystusa, do Ewangelii, która np. mówi „prawda was wyzwoli”. Potrzebne jest zdecydowane działanie katolików – trzeba się trzymać osobiście Pana Jezusa. W nawiązaniu do statutu KIK-u ks. Ireneusz Skubiś zauważył, że są punkty zbieżne do założeń Ruchu „Europa Christi”. Przedstawił trzy propozycje: 1. Organizacja kongresu na temat: „Św. Jan Paweł II patronem Europy”, 2. Utworzenie instytutu kultury duchowości europejskiej, 3. Zaangażowanie KIK-ów, aby wzięły bagaż organizacji „Europa Christi”, aby podejmowały tematykę europejską.

Ks. Ireneusz Skubiś przypomniał hasło Marszu Niepodległości – „My chcemy Boga” i odczytał całą tę pieśń powstałą w 1882 roku.

Prelegent odniósł się też do obowiązku odszkodowań za niemieckie zniszczenia i wymordowania prawie 6 mln ludzi. Przypomniał, że to zbrodnicze Niemcy najpierw napadły na śpiące miasto Wieluń, gdzie nie było żadnych jednostek wojskowych, gdzie był szpital, kościoły, synagoga. W wyniku bombardowań zginęło wielu mieszkańców miasta.

Wchodząc do Kaplicy Różańcowej otrzymaliśmy nr 2 periodyku „Europa Christi” zawierający materiały z kongresu, jaki odbył się w Częstochowie, Łodzi i Warszawie od 19 do 23 października 2017. Jest w nim podany cel Ruchu „Europa Christi” – „troska o to, by Europa wróciła do kultury Ewangelii, a także by przywróciła należne miejsce Chrystusowi i Jego świętym znakom, zwłaszcza świętemu znakowi zbawienia – krzyżowi”. Są też krótko przedstawieni wykładowcy z Europy (13 osób, a wśród nich kard. Robert Sarah) i z Polski (20 osób, a wśród nich kard. Stanisław Dziwisz, abp Wacław Depo, ks. prof. Waldemar Chrostowski i członek honorowy KIK w Katowicach, senator Czesław Ryszka).

W związku z wykładem ks. inf. dr. Ireneusza Skubisia nasunęły mi następujące refleksje. Przytoczone słowa „My chcemy Boga”, zostały wypowiedziane przez Donalda Trampa – prezydenta USA w Warszawie. Pod takim hasłem też, był zorganizowany Marsz Niepodległości. Są to też słowa polskiej pieśni z 1882 roku, kiedy Polska była pod zaborami i nie istniała jako Państwo. To słowo „Bóg” najbardziej zabolowało środowiska lewicowo-liberalne w Polsce, w Unii Europejskiej i świecie, dla których słowo „Bóg” wywołuje największą wściekłość. Najgorsze słowa i najgorsze porównania do systemów zbrodniczych wypowiedziały osoby środowisk lewicowo-liberalnych w Polsce i Unii Europejskiej, pod adresem osób uczestniczących w marszu. To nie hasła, których nawet być może nie było, albo na szybko ktoś rozwinął w celach prowokacyjnych i z góry ustawionych celach, tylko słowo „Bóg” wywołało spazmatyczną agresję ludzi opętanych złymi mocami w Polsce i w Europie. Słowo „Bóg” daje osobom, które w Niego wierzą ogromną siłę i odwagę do tworzenia i do zaangażowania dla dobra wspólnego. Ta siła i odwaga jest po stronie Rządu. Widać to po osiągnięciach w rozwoju gospo-

darczym, w likwidacji ubóstwa, likwidacji patologii i kradzieży. Setki miliardów złotych uciekało z Polski do różnych grup mafijnych zorganizowanych, do różnych grup międzynarodowych. Zatrzymanie tego złodziejskiego procederu daje Polsce siłę i rozwój oraz pozycję międzynarodową. Dlatego też międzynarodowe grupy wpływu, przy pomocy mafijnych grup rządów PO i PSL i obecnie Nowoczesnej nazywanych totalną opozycją, chcą zatrzymać rozwój Polski za pomocą działań - jak określili - „ulica, zagranica”. Chcą nawet siłą zmusić rządy PIS do ustąpienia, co wyraźnie widać poczynaniami w Sejmie, w Unii Europejskiej i światowej libero-lewicy, w mediach i czynach, aby przejąć rządy i dalej okradać Polaków i robić z Polski kolonialne poddaństwo dla silniejszych narodów, a nie dla partnerstwa. Silna Polska jest zagrożeniem interesom rosyjsko-niemieckim, francuskim, holenderskim, belgijskim. Bo te państwa zerowały na niekompetencji i uległości rządów PO, PSL wyprzedając za bezcen cały polski majątek, a ich kapitał w Polsce w większości nie płacił podatków, uciekając się do różnych metod ich unikania. Mafijne rządy PO i PSL razem z mafią libero-lewicową w UE, miały powiązania w ustawodawstwie, w prokuraturze, w policji, w sądach, w szkolnictwie. Dlatego została rozpętana taka wściekłość na prawicowy rząd wybrany demokratycznie, który otwarcie przyznaje się do wiary w Boga, aby ten rząd osłabić, ośmieszyć, bo podniósł Polskę z kolan i prowadzi drogą idącą pod górę, już osiągając pomniejsze szczyty i zmierza do zdobycia największych szczytów, oczywiście przy pomocy największego partnera USA i mądrości danej rządowi jako talent z „Góry”.

W dalszej kolejności wystąpił ks. bp Andrzej Przybylski. Ks. biskup podkreślił, że „Europa jest też Maryjna” i Polska jest Maryjna. Przycoczył św. Teresę od Dzieciątka Jezus, przypominając jej zwątpienia i trudności zmagania się z tymi zwątpieniami. Nawiązał też do papieża Jana Pawła II, że w pewnym okresie życia, też miał zwątpienia do wiary w maryjność. Matka Boża przeżywała wszystkie zmagania i trudności życiowe jak każda matka ziemską. Biskup przypomniał siedem rodzajów fałszywych czcicieli Matki Bożej - to jest: krytykanctwo, skrupulatność, powierzchowność, zuchwalstwo, niestałość, obłudność powiązana z interesownością, i samolubność. Wszystkie rodzaje szeroko rozwinął i uzasadnił teologicznie. 1 – pyszni uczeni którzy uważają że różaniec to dla prostego ludu, że gdy

ktos zapozna się z teologią, to krytykuje maryjność. 2 – skrupulanci – ciągle się boją, że gdy będą za bardzo maryjni, to Maryja zastąpi im samego Boga. Odrzucają maryjność w imię obaw, jakby Matka Bożą miała zasłaniać im Ducha Świętego. 3 - powierzchowni – często zewnętrznie, bezrefleksyjnie oddają cześć Maryi. 4 – zarozumiali – niewolnicy namiętności. Mają pozory pobożności – ktoś nazywa się wielkim czcicielem Matki Bożej, a nic nie robi ze swoją grzesznością. 5 – osoby, które czczą Maryję w sposób niestały, dorywczo, kapryśnie. 6 – obłudnicy, którzy pod płaszczem Maryi chcą ukryć swoje grzechy. 7 – tacy, którzy są interesowni – modlą się aby wyprosić zdrowie, wygrać proces, coś u Matki Najświętszej załatwić. Po tych wydarzeniach zapominają o Maryi. Np. gdy są przed maturą, to jadą na Jasną Górę, ale gdy zdadzą egzaminy, to ich na Jasnej Górze nie uświadczysz.

Biskup wskazał za św. Janem Pawłem II, że „Maryja jest najpewniejszą drogą do Jezusa i drogą Jezusa do Maryi”. Kocham Maryję bo Bóg Ją kocha, bo jest kobietą – niewiastą, bo jest Matką. Bóg przyszedł przez kobietę, żeby zbawić ludzi. Bo Maryja jest dziewicą. Dziewictwo to czystość. Nawiązał do obecnych czasów, o wielkim grzechy, braku czystości. Matka Boża jest cała zanurzona w Bogu. Bóg jest z nami i nam towarzyszy.

Biskup przypomniał pobożność papieża Jana Pawła II, który wskazał drogę do Boga przez Maryję. Maryja jest drogą do Jezusa i drogą Jezusa do nas. To nie my wybieraliśmy Maryję – Duch Święty dla każdego z nas odkrywa indywidualną drogę. Sam Pan Bóg wybrał drogę zbawienia przez Maryję. Dlaczego miałbym tej drogi się bać. Gdy spotykam się z braćmi protestantami to mówię, dlaczego masz pretensje, że Ją kocham – to Bóg ją wybrał na drogę i miejsce

przyjścia Jezusa. Czemu miałbym bać się tej drogi – przez Maryję. Wszystko w Maryi jest spełnione wyborem Bożym. Kocham Matkę Bożą, bo Bóg Ją kocha. Jezus Ją kocha. To pierwsza odpowiedź Papieża.

Drugie przypomnienie; bo jesteś kobietą. Są bardzo ważne momenty w działalności Jezusa i wtedy Jezus mówi: kobieto, niewiasto. Maryja mówi: Synu. Pod krzyżem – Jezus umiera – ma ucznia Jana i Matkę. Pod krzyżem wskazuje na Jana mówiąc „Kobieto, oto syn Twój”. Bóg przyszedł przez kobietę, aby zbawić ludzi, bo grzech zaczął się przez kobietę. Żeby pokonać szatana potrzebna była kobieta. Maryja jest nową Ewą. Diabeł zaczął od kobiety, która jest ukoronowaniem stworzenia. Papież trudne sprawy zawierzał Matce Najświętszej. Papież musi się bardzo bronić przed kuszeniem diabła. Papież Franciszek powiedział kardynałom, że w pierw diabeł będzie chciał zniszczyć mnie, ale potem zabierze się za was. Szatan strasznie boi się Maryi, bo jest dziewicą. To słowo dla wielu jest niemodne. Bóg wybrał Maryję, bo była czysta, że była dziewicą. Moc tej nowej Ewy jest w jej czystości. Tam, gdzie jest czystość ciała, tam jest Bóg. Cała katecheza św. Pawła o ciele, które jest świątynią Ducha Świętego. Ile mamy rozpuszczonych ludzi, którzy nie potrafią sobie poradzić ze swoją cielesnością. Jak twoje ciało będzie rozpuszczone, to w nim nie będzie miejsca dla Boga. Wielu ludzi odchodzi od wiary, od Boga, od Kościoła bo ich ciało jest dla rozpusty, dla świata. Nam jest łatwiej – młodzi są atakowani rozpustną cielesnością.

Trzecie przypomnienie, bo jesteś Matką. Kobieta nosi Życie w swoim łonie. U podstaw wszystkiego jest dar życia. Szatan chciał zakpić z macierzyństwa. Diabeł będzie mówił: róbcie kariery, zabijajcie dzieci w swoim łonie, macie prawo do swojego życia, do swojego ciała. Maryja była Matką Jezusa – On był zależny od niej. Św. Łucja wspominała o trzech widzeniach z Matką Bożą. Ujrzała Rodzinę Świętą. Komunizm, masoneria to nic w porównaniu z walką przeciw rodzinie. Bo jak diabeł zniszczy rodzinę, to zniszczy cywilizację.

Biskup przypomniał, że do zadań KIK należy praca formacyjna wśród członków i ich rodzin, praca wychowawcza wśród dzieci i młodzieży, poznawanie i proponowanie rozwiązań ważnych problemów społecznych oraz włączanie świeckich w pracę duszpasterską Kościoła w Polsce. Wśród zadań KIK jest również promowanie nauczania społecznego Kościoła. KIK w swojej

działalności organizuje spotkania o charakterze formacyjnym, intelektualnym, modlitewnym, kulturalnym.

Ostatnim punktem programu Dnia Skupienia dla KIK-ów była Droga Krzyżowa na Wałach Jasnogórskich – prowadził ją KIK w Katowicach. Dr Antoni Winiarski przygotował i prowadził rozważania przy każdej stacji Drogi Krzyżowej, a śpiew prowadziła Danuta Sobczyk.

Na koniec Drogi Krzyżowej złożono kwiaty pod pomnikiem św. Jana Pawła II i modlitewnym wezwaniem zakończono Pielgrzymkę.

*Opracował: Jan Mikos
Zdjęcia Stanisław Waluś*

Pielgrzymka KIK do Sanktuariów Maryjnych na wschodzie Polski.

Od 11 do 17 września nawiedziliśmy sanktuaria w Skarżysko-Kamiennej (MB Ostrobramskiej), Wąwolnicy (MB Kębelskiej), Lublinie (Matki Bożej Płaczącej i MB Dobrej Rady), Parczewie (MB Królowej Rodzin), Kolembrodach (Nawiedzenia NMP), Kodniu (MB Kodeńskiej), Hrubieszowie (MB Sokalskiej), Zamościu (MB Opieki), Przemyślu (Niepokalanego Poczęcia NMP), Lubaczowie (MB Łaskawej), Kalwarii Paławskiej (MB Kalwaryjskiej), Jarosławiu (MB Bolesnej) i w Przeworsku (Bożego Grobu w farze i MB Pocieszenia Przeworskiej w kościele św. Barbary).

W kościele św. Trójcy na Zamku Lubelskim.

Ponadto zwiedziliśmy Nałęczów, Majdanek, Horyniec Zdrój, Arboretum w Bolestraszcach, ruiny zamku Fredrów w Fredropolu, zamki w Krasiczynie i Łańcucie oraz miejsce objawień MB w Nowinach Horynieckich. Nocowaliśmy w Przemyślu i Lublinie.

W parku zamkowym w Krasieczynie.

Pilotem i przewodnikiem był dr Antoni Winiarski, a kapelanem ks. prof. Józef Kozyra.

Antoni Winiarski

Medale PRO CHRISTI REGNO

Po uroczystej Mszy św. w katowickiej katedrze w uroczystość Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata, 26 listopada 2017 r., ks. abp Wiktor Skworec Metropolita katowicki uhonorował medalami PRO CHRISTI REGNO czterech członków Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach w uznaniu szczególnych zasług w dziele budowania Królestwa Bożego w archidiecezji katowickiej. Odnaczenie nadaje arcybiskup katowicki za aktywny udział w życiu religijnym, duszpasterskim, katechetycznym i kulturalnym, ze szczególnym uwzględnieniem działalności charytatywnej.

Medale otrzymali członkowie katowickiego KIK: **Andrzej Dawidowski** (prezes), **Danuta Sobczyk** (przewodnicząca Sekcji KIK w Siemianowicach Śl.), **Andrzej Ślebarski** (b. przewodniczący Sekcji Nauka-Wiara) i **Antoni Winiarski** (b. wieloletni prezes).

O medale wystąpił kapelan KIK ks. prof. Józef Kozyra wraz z proboszczami osób nagrodzonych.

Medal PRO CHRISTI REGNO ustanowił w 2015 roku metropolita katowicki abp Wiktor Skworec dla upamiętnienia roku obchodów 90. rocznicy powstania diecezji katowickiej.

Andrzej Dawidowski i ks. abp Wiktor Skworec.

Andrzej Dawidowski. 36 lat w KIK. Prezes KIK od 2012 r., wcześniej 15 lat sekretarz Zarządu KIK, organizator różnych imprez religijno-kulturalnych m.in. Festiwal „Muzyka Organowa w Katedrze”, spotkanie dzieci w ogrodach kurii, Dni Kultury Chrześcijańskiej, członek kapituły nagrody im bł. E. Szramka, uczestnik II Synodu AK, członek grupy synodalnej KIK, przewodniczący Sądu Związku Górnośląskiego, od 1995 r. członek duszpasterskiej rady parafialnej, od 1999 r. nadzwyczajny szafarz Komunii św., od 1995 r. redaktor informatora „Wiadomości Parafialne”, organizator parafialnych festynów.

Ks. abp Wiktor Sworc i Danuta Sobczyk.

Danuta Sobczyk. 11 lat w KIK. Nauczyciel religii, b. prezydent miasta Siemianowice Śl., od 6 lat pełnomocnik miasta ds. rodziny, wiceprezes KIK od 2012 roku, organizator konferencji i koncertów oraz imprez Metropolitalnego Święta Rodziny, założycielka Papieskiego Dzieła Misyjnego w parafii w Michałowicach, moderatorka Ruchu Światło-Życie w parafii, 3 kadencje członek duszpasterskiej rady parafialnej.

Andrzej Ślebarski i ks. abp Wiktor Skworec.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Ślebarski. 23 lata w KIK. Przez 16 lat przewodniczył sekcji KIK Nauka-Wiara, czynny udział w konferencjach chrześcijańskiego forum pracowników i kongresu ruchów katolickich, kawaler Zakonu Rycerzy Świętego Grobu w Jerozolimie, finansowo wspiera Kościoł w Ziemi Świętej, codziennie na Eucharystii.

Ks. abp Wiktor Skworec i Antoni Winiarski.

Dr Antoni Winiarski. 37 lat w KIK. Przez 19 lat prezes KIK, 3 lata przewodniczący sekcji KIK w Janowie, organizator pielgrzymek krajowych i zagranicznych, wygłosił ponad 170 wykładów o miejscach pielgrzymkowych, uczestnik sympozjów piekarskich, wywiady w Radio eM, członek grupy synodalnej KIK, redaktor strony internetowej KIK od 1997 r., organizator z ramienia KIK Katowickiego Porozumienia Samorządowego w 1994 r., przewodniczący Rady Ruchów Katolickich Archidiecezji Katowickiej od 2011 r., główny organizator kongresów ruchów katolickich, współorganizator marszów dla życia i rodziny w Katowicach 2012-2017, pomoc w budowie domu katechetycznego w parafii, wieloletni członek duszpasterskiej rady parafialnej.

Antoni Winiarski, Danuta Sobczyk, Andrzej Ślebarski i Andrzej Dawidowski.

Transmisja Mszy św. i z wręczania medali jest na stronie:

<http://www.archidiecezja.katowice.pl/>

Wybrać: Uroczystość Chrystusa Króla - odpust w archikatedrze w Katowicach

Zdjęcia ze Mszy św. są na stronie:

<http://katowice.gosc.pl/gal/pokaz/4339719.Odpu-st-w-Katedrze-czesc-1/14#gt>

a z uroczystości wręczenia medali:

<http://katowice.gosc.pl/gal/pokaz/4339771.Odpu-st-w-Katedrze-czesc-2/49#gt>

Antoni Winiarski

Zdjęcia Antoni Winiarski, Anna Winiarska, Mariusz Czyptionka i Zbigniew Wieczorek

„Zatrzymaj aborcję”

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Zatrzymaj aborcję” w Warszawie, zwrócił się do mnie e-mailowo o zgodę na podjęcie się roli wolontariusza KIK w Katowicach do zbierania podpisów od obywateli, którzy udzielą takiego poparcia dla projektu ustawy całkowicie zabraniającej aborcji. Wyraziłem zgodę. Zbierać mogłem tylko poza parafiami, gdyż w każdej parafii grupy przynależne do tej parafii zbierały podpisy. Nie chciałem wchodzić im w konkurencję. Nazbierałem 55 podpisów; w trakcie wyjazdu na pielgrzymkę do Gniezna i Torunia, w czasie rekolekcji KIK w Kokoszycach, na Kręgu Biblijnym Sekcji na Tysiącleciu Dolnym, na wyjeździe w Olszynie od osób przypadkowych i kilka podpisów otrzymałem po zebraniu Zarządu KIK w Katowicach.

Podpisy wysłałem na adres komitetu organizacyjnego w Warszawie. Mogło by się wydawać, że katolicy powinni gremialnie dawać swoje po-

parcie dla życia poczętych dzieci, ale nic podobnego, tylko niewielka część katolików była zainteresowana tym projektem.

Jan Mikos

Informacja z zebrania Zarządu KIK w Katowicach w dniu 12 października 2017 r.

1. Andrzej Dawidowski przedstawił stan finansów KIK.
2. Antoni Winiarski przedstawił sprawozdanie z zebrania Rady Katolickich Ruchów, Stowarzyszeń i Wspólnot Modlitewnych w Archidiecezji Katowickiej, które odbyło się 10-go października.
3. Andrzej Dawidowski przedstawił program ogólnopolskiej pielgrzymki Klubów Inteligencji Katolickiej na Jasną Górę 18 listopada br. Postanowiono zgłosić Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach do prowadzenia Drogi Krzyżowej na wałach jasnogórskich. Na zakończenie pielgrzymki odbędzie się zebranie Prezesów Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce, na którym będzie wybranych trzech przewodniczących Porozumienia Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce: podjęto uchwałę o zgłoszeniu kandydatury Antoniego Winiarskiego na jednego z przewodniczących.
4. Podjęto uchwałę o powierzeniu funkcji Przewodniczącego Sekcji Katowice-Śródmieście Rajmundowi Rałowi.
5. Antoni Winiarski przedstawił sprawozdanie z pielgrzymki do sanktuariów wschodniej Polski.

Robert Prorok

XVII Dzień Papieski w Zabrze

Dzień Papieski i cały październik to czas dużej aktywności sekcji zabrzańskiej Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach w mieście, a także sięgającej dalej, bo w kręgi dzieci i młodzieży uczących się i studiujących w naszym regionie, a to za sprawą zbiórki na Fundusz Stypendialny dla uzdolnionych młodych ludzi.

W tym roku zabrzański Sztab nr 7 Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” prowadził zbiórkę do 30 puszek przez naszych wolontariuszy. Peł-

nomocnikiem Sztabu nr 7 był, jak w poprzednich latach pan Kazimierz Krzyżanowski. Do 26 puszek zbierano w Zabrze, do jednej puszek w sekcji Katowice – Janów, do jednej w sekcji Katowice, Osiedle Tysiąclecia (Dolne) i do dwóch w sekcji Gliwice. Razem, do 30 puszek zebrano 6742,12 zł (dla przypomnienia w ubiegłym roku zebrano 5800 zł).

W trakcie zbiórki w bibliotece Szkoły Podstawowej nr 42 w Zabrze.

Zbiórkę w Zabrze popularyzowano plakatami rozwieszonymi na mieście, w zaprzyjaźnionych placówkach oświatowych i kulturalnych, popularyzowano akcję „klikania” na konto Fundacji szczególnie wśród młodych ludzi.

Krystyna Partuś z wolontariuszkami. Po lewej stoi Weronika B. – autorka prezentacji „XVII Dzień Papieski” (zdjęcie pobrane z tej prezentacji).

Organizowano spotkania o charakterze miejskim wspólnie z Muzeum Górnictwa i Miejską Biblioteką Publiczną np. w Czytelni Centralnej Biblioteki i w Muzeum Górnictwa, zapraszając osobnymi plakatami i zaproszeniami.

Jak w poprzednich latach, organizowano spotkania w Domach Pomocy Społecznej wspólnie z Filiami 14. i 16. Miejskiej Biblioteki Publicznej. Spotkania te były połączone z wystawami dzieł papieskich i porankami poetyckimi.

Ciekawe spotkanie z poezją o św. Janie Pawle II zorganizowano w Szkole 42. W kościele św. Anny 15 listopada odbył się piękny koncert stypendystów Fundacji dedykowany darczyńcom. To tylko wybrane działania z tego roku.

Krystyna Partuś

XVII Dzień Papieski w Siemianowicach Śląskich

W tym roku obchody XVII Dnia Papieskiego odbywały się pod hasłem: „Idźmy naprzód z nadzieją”. Siemianowickim sztabem Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” kierowała wiceprezes KIK w Katowicach Danuta Sobczyk. W jesienną deszczową niedzielę 8 października 2017 r. wyruszyli wolontariusze - uczniowie Zespołu Szkół nr 2 z Siemianowic Śląskich (I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Śniadeckiego i Gimnazjum nr 4), aby w kweście ulicznej zbierać pieniądze na stypendia dla utalentowanej ubogiej młodzieży.

Wolontariuszki – zdjęcie pobrane ze strony <https://sniadek.edupage.org/news/?zac=20>.

Po wyczerpującej pracy, czekał na nich ciepły posiłek, ciasto i herbata. Do 8 puszek uczniowie zebrali 120 zł, a najwięcej pieniędzy zebrała grupa pod przewodnictwem Karoliny Gajdy (absolwentki GM 4) kwestująca na Tuwimie.

Komendant Danuta Sobczyk z wolontariuszkami – zdjęcie Danuta Sobczyk.

Pragnę serdecznie podziękować wszystkim wolontariuszom i ofiarodawcom, którzy swoimi darami przyczyniają się do budowania „żywego pomnika” św. Jana Pawła II.

Danuta Sobczyk

Ś T P

10 kwietnia 2010 – Smoleńsk

Zdjęcie podczas manifestacji w Warszawie
– napis na plakacie: BRONCIE KRZYŻA
OD GIEWONTU DO BAŁTYKU. JAN PAWEŁ II.
– 14 IX 2013 r.

Dariusz Jankowski

**Pracownik Kancelarii Prezydenta,
Specjalizował się w organizacji wizyt prezydenta Lecha Kaczyńskiego na Wschód**

Urodził się 8 lipca 1955 r. w Warszawie. Od 1993 r. pracował w Kancelarii Prezydenta na stanowisku aspiranta w Zespole Obsługi Organizacyjnej Prezydenta.

Homilia żałobna

Wiele w ostatnich dniach było słów i pogrzebów, ale ten na pewno jest wyjątkowy, bo Darek był wyjątkowym człowiekiem (...).

Dzisiaj dziękujemy ci, Darku, za to wszystko, co zrobiłeś dla naszej Ojczyzny. Za te wszystkie podróże, które ty przygotowałeś, aby urząd prezydenta miał szansę być dobrze reprezentowany. To właśnie w dużej mierze twoja zasługa. To właśnie w dużej mierze twoja zasługa. To dzięki twojej ciężkiej i wytężonej pracy urząd prezydenta był tak dobrze wyeksponowany (...). Darku, dziękuję ci, wierząc, że miejsce, do którego się udałeś teraz – i jestem o tym przekonany – będzie dla ciebie nagrodą za dobre życie, bo wierność ziemskiej matce – Ojczyźnie – nagradzana jest życiem w królestwie niebieskim.

Ks. mjr Mateusz Hebda

*Pożegnanie, Opracowanie Marian Piotr
Romaniuk, Dom Wydawniczy RAFAEL,
Kraków 2012, str. 202-203.*

Wymyślona wina gen. Błasika

Telewizja Republika opublikowała stenogramy z obrad Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego pod przewodnictwem Jerzego Millera, ministra spraw wewnętrznych w pierwszym rządzie Donalda Tuska. Część rozmów pokazuje, jak **komisja umawia się** na obecność generała Błasika w kokpicie Tupolewa. Treść rozmów komisji jest szokująca. (...)

Mateusz Kosiński, Tygodnik Solidarność, nr 47 (1509), 24 XI 2017, str. 30-32

To tchórze i zdrajcy

- Słuchając stenogramów z rozmów członków komisji Millera, mam wrażenie, że komisja bardziej zajmuje się tym, jak raport zostanie odebrany w mediach, a nie tym, by dojść do prawdy – mówi w rozmowie z „Tygodnikiem Solidarność” Andrzej Melak, poseł PiS, brat Stefana Melaka, przewodniczącego Komitetu Katyńskiego, który zginął w katastrofie smoleńskiej. (...)

*Tygodnik Solidarność, nr 47 (1509), 24 XI 2017, str. 32
Stanisław Waluś*

Potrzebujemy nowej Pięćdziesiątnicy

O programie duszpasterskim dla Kościoła w Polsce, konieczności przebudzenia w Duchu i o tym, jak walczyć z „Kłatwą” mówi **ks. abp Wiktor Skworc**.

Ks. Tomasz Jaklewicz: *Ksiądz Arcybiskup często podkreśla, że podstawowy program duszpasterski Kościoła wynika z roku liturgicznego. Czy potrzebujemy jeszcze dodatkowych programów?*

Abp Wiktor Skworc: W czasie roku liturgicznego rozważamy najważniejsze wydarzenia zbawcze Jezusa Chrystusa, z misterium paschalnym na czele. To fundamentalny program dla chrześcijanina. Każdy Kościół lokalny ma jednak swoją specyfikę i może stawiać akcenty na prawdy szczególnie ważne w danym roku. Kościół w Polsce już od 50 lat przygotowuje programy duszpasterskie. W ostatnich latach – w związku z 1050. rocznicą chrztu Polski – program duszpasterski podjął tematykę chrztu świętego i budzenia wśród wiernych świadomości chrzcielnej. Kiedy stanąłem na czele Komisji Duszpasterskiej Konferencji Episkopatu Polski, po konsultacji z jej członkami i konsultorami podjęliśmy decy-

zję o kontynuacji refleksji nad sakramentami chrześcijańskiego wtajemniczenia. (...)

Ks. Tomasz Jaklewicz: *Czy potrzebujemy tylko katechezy o Duchu Świętym, czy chodzi także o otwarcie się na Jego łaski i charyzmaty na wzór przebudzenia, które ma miejsce w wielu ruchach?*

Abp Wiktor Skworc: Myślę, że chodzi o jedno i o drugie. Komisja Wychowania Katolickiego KEP opracowała niedawno nowy dokument o bierzmowaniu. Ale dokumenty to za mało. Większość naszego społeczeństwa przyjęła bierzmowanie, ale jeszcze wielu osobom brakuje pogłębionej świadomości otrzymanych darów i wynikających z nich zdolności, m.in. wyznawania wiary, szerzenia jej i obrony. (...)

Ks. Tomasz Jaklewicz: *Zadaniem pasterzy jest ukierunkowanie zapалу, ale też danie tym nowym inicjatywom przestrzeni w Kościele. Czy te sprawy będą przedmiotem duszpasterskiej troski Kościoła w ciągu tych dwóch lat poświęconych Duchowi Świętemu?*

Abp Wiktor Skworc: Papież Benedykt XVI nazwał Ducha Świętego „wielkim Nieznajomym”. Dlatego celem pierwszego roku realizacji programu duszpasterskiego – począwszy od Adwentu – będzie przybliżenie wiernym Osoby Ducha Świętego i Jego darów. Potrafimy mówić o Bogu Ojcu i o Jezusie Chrystusie, ale Osoba Ducha Świętego jest ciągle za mało znana. Z kolei drugi rok będzie koncentrował się na refleksji poświęconej apostołstwu w mocy Bożego Ducha, dla dobra wspólnoty Kościoła, a konkretnie parafii. (...)

Ks. Tomasz Jaklewicz: *Zachodnia cywilizacja wyraźnie odeszła od chrześcijańskich korzeni. Na tym tle Polska się wyróżnia. Pojawiają się głosy, że toczy się jakaś duchowa walka o Polskę. Czy wolno patrzeć na to w ten sposób?*

Abp Wiktor Skworc: Ta walka duchowa toczy się najpierw w każdym z nas. Zbyt łatwo przenosimy ją w przestrzeń społeczną czy polityczną. Tymczasem pierwszym frontem walki jest serce człowieka. Ta prawda pozwala nam zrozumieć, jak wiele zależy od każdego z nas. Taki jest również cel omawianego programu duszpasterskiego: budzi do odpowiedzialności, zaangażowania w głoszenie Ewangelii i obronę wartości. (...)

Ks. Tomasz Jaklewicz: *W każdym z nas toczy się walka duchowa, ale ona jest także obecna w przestrzeni publicznej. Jesienią ubiegłego roku miał miejsce tzw. czarny poniedziałek. Powiało*

wtedy jakąś metafizyczną grozą. Teraz rusza właśnie inicjatywa „Stop aborcji”, popierana przez Episkopat Polski. Więc ta walka duchowa toczyć się będzie również w obszarze społeczno-politycznym. Temat mądrej obecności Kościoła w przestrzeni publicznej jest aktualny.

Abp Wiktor Skworc: Obecność przedstawicieli Kościoła w przestrzeni społecznej jest potrzebna. Jednak katolicka nauka społeczna wskazuje wyraźnie, że działalność polityczna jest domeną osób świeckich; chrześcijan zdolnych do promocji i obrony w świecie polityki wartości ewangelicznych. (...)

Ks. Tomasz Jaklewicz: *Dopytam: chodzi o konfrontację między kim a kim?*

Abp Wiktor Skworc: Pomiędzy reprezentantami tych sił, które się ujawniły w tzw. czarny poniedziałek, a Kościołem. Inny przykład: w Chorzowie wystawiono spektakl pt. „Kłątwa”. Pytam: mamy pójść jako chrześcijanie pod teatr i tam „bić się na różańce”, stając się aktorami w starciu, na które tylko czekają media? Czy skuteczniejsze jest zachęcenie wszystkich katolików Chorzowa do adoracji Najświętszego Sakramentu w godzinie trwania tego spektaklu? (...)

Ks. Tomasz Jaklewicz: *Media liberalne krzyczą, że żyjemy w państwie wyznaniowym. Czy biskup albo ksiądz – jako obywatele – mają prawo zabierać głos w kwestii polityki rozumianej jako troska o dobro wspólne?*

Abp Wiktor Skworc: Piekarskie pielgrzymki stanowe mężczyzn i kobiet są najlepszym dowodem zaangażowania Kościoła w sprawy społeczne. Tak działali kolejni biskupi katowicki, wchodząc w konkretne konteksty polityczno-społeczne z prawdą Ewangelii i katolicką nauką społeczną. I pełnili funkcję krytyczno-profetyczną, poruszając np. problemy związane z ludzką pracą, rodziną, szkołą i wychowaniem, trzeźwością oraz świętowaniem i niedzielą, która powinna być „Boża i nasza”. (...)

Obecnie pojęcie prawa naturalnego także jest odrzucane. Istnieją uzasadnione obawy, że możemy nie doczekać dnia, w którym prawodawstwo naszego państwa zagwarantuje obronę ludzkiego życia od poczęcia. Dlatego właśnie pierwszym zadaniem Kościoła jest kształtowanie ludzkich sumień. (...)

<http://gosc.pl/doc/4182365.Potrzebujemy-nowej-Piecdziesiatnicy>

*Gość Niedzielny, nr 37, rok XCIV,
17 IX 2017, str. 20-22*

Szkoła modlitwy, czyli jak współpracować z Duchem Świętym

W sobotę 28 października 2017 r. w Katowicach spotkali się przedstawiciele wspólnot na VII Kongresie Katolickich Ruchów, Stowarzyszeń i Wspólnot Modlitewnych w Archidiecezji Katowickiej.

Msza św. w Kościele Akademickim.

Spotkania odbywały się na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego, a Msza św. i modlitwa na zakończenie Kongresu – w Kościele Akademickim. Mszy św. przewodniczył i homilie wygłosił ks. abp Wiktor Skworc. Służbę liturgiczną – czytanie, śpiew, modlitwę wiernych – sprawowało Katolickie Stowarzyszenie Kolejarzy Polskich. Uczestnicy Kongresu otrzymali ciepły posiłek w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym, a w czasie przerw, w holu WTL, dostępne były napoje oraz ciasta przyniesione przez wspólnoty. W holu WTL swoje wydawnictwa prezentowali: Księgarnia Św. Jacka, Edycja Świętego Pawła i Emmanuel.

Obrady w auli WTL.

W pierwszej części Kongresu wykłady wygłosili: ks. dr Maciej Basiuk „Osoba Ducha Świętego w nauczaniu biblijnym”, ks. Tadeusz Skrzypczyk „Dary, charyzmaty i owoce Ducha Święte-

go” oraz ks. bp dr Adam Wodarczyk „Historia ruchów odnowy i ich umocowanie prawne w Kościele katolickim – Współczesne ruchy eklesjalne owoc <<nowej Pięćdziesiątnicy>> i miejsce współpracy z Duchem Świętym”

W drugiej części Kongresu były spotkania w trzynastu grupach na temat „Życie w Duchu Świętym w doświadczeniu osoby świeckiej”. Spotkania poprowadzili animatorzy z Centrum Duchowości Ruchu Światło-Życie Archidiecezji Katowickiej przy parafii błogosławionej Karoliny Kózkówny w Tychach.

Spotkania w grupach.

Na zakończenie Kongresu 17-osobowy zespół Agapetos wykonał „Akatyst ku czci Ducha Świętego”. Uczestnicy Kongresu otrzymali teksty partii chóralnych.

Bp Adam Wodarczyk i zespół Agapetos.

Kongres został objęty patronatem medialnym przez „Radio eM” i „Gość Niedzielny”.

Kongres zorganizowała grupa organizacyjna, którą kierował dr Antoni Winiarski, przewodniczący Rady Ruchów Katolickich Archidiecezji Katowickiej, a także przewodniczył obradom Kongresu.

W Kongresie wzięło udział 255 osób z 34 wspólnot. Miasto Katowice reprezentowała pani Krystyna Panek.

Uczestnicy Kongresu otrzymali do wypełnienia ankiety ewaluacyjne przygotowane przez dr Dominikę Błasiak (RRN). Oddano 85 ankiet, które zostaną wkrótce opracowane przez Autorkę. Planujemy publikację pokongresową.

Antoni Winiarski

Jubileusz w Janowie

23 października 2017 r. parafia św. Anny w Katowicach-Janowie obchodziła jubileusz 90-lecia kościoła, który poświęcił katowicki biskup Arkadiusz Lisiecki. Podczas uroczystej Mszy św. dziękowaliśmy Bogu i ludziom za dar naszej świątyni.

Księża pochodzący z parafii i posługujący obecnie i w przeszłości, którzy celebrowali uroczystą Mszę św.

Z okazji jubileuszu powstał obraz - mozaika, złożony ze zdjęć z życia parafii:

<https://www.mozaikowo.pl/mozaika-parafia-swietej-anny.html>

W parafii działa sekcja KIK, której przewodniczący Anna Wowra.

Antoni Winiarski

Ks. Andrzej Iwanecki biskupem pomocniczym diecezji gliwickiej

18 listopada biskup gliwicki Jan Kopiec ogłosił, że papież Franciszek mianował ks. prałata Andrzeja Iwaneckiego biskupem pomocniczym w Gliwicach.

Biskup nominat ma 57 lat, urodził się w Siemianowicach Śląskich w głęboko wierzącej rodzinie. Święcenia kapłańskie przyjął w 1986 r. w Katowicach. Po nowym podziale administracyjnym Kościoła w Polsce został przypisany do diecezji gliwickiej.

Od 1998 roku jest proboszczem parafii św. Franciszka z Asyżu w Zabrzcu. Był między innymi dziekanem dekanatu zabrzańskie, członkiem Diecezjalnej Rady Kapłańskiej i moderatorem rejonowym Ruchu Światło-Życie.

Uroczystość święceń biskupich odbędzie się w niedzielę 7 stycznia 2018 r. o godz. 12.30 w katedrze Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach.

Stanisław Waluś

Więcej:

<http://kosciol.wiara.pl/doc/4321218.Nowy-biskup-w-Gliwicach>

Nowy biskup w Gliwicach, *Szymon Babuchowski, Gość Niedzielny, nr 47, rok XCIV, 26 XI 2017, str. 6*

Zgłaszam się w duchu służby, *Mira Fiutak, Gość Niedzielny, nr 47, rok XCIV, 26 XI 2017, Gość Gliwicki, str. I*

Najpierw chcę słuchać, *Mira Fiutak rozmawia z Biskupem nominatem Andrzejem Iwaneckim, Gość Niedzielny, nr 47, rok XCIV, 26 XI 2017, Gość Gliwicki, str. II-III*

Z rodziny wzięty, *Dobromiła Salik, Gość Niedzielny, nr 47, rok XCIV, 26 XI 2017, Gość Gliwicki, str. IV*

Wyjątkowa sesja, *Klaudia Cwołek, Gość Niedzielny, nr 47, rok XCIV, 26 XI 2017, Gość Gliwicki, str. V*

Polska walka o prawdę

Homilia **ks. bp. Wiesława Meringa**, ordynariusza włocławskiego, wygłoszona podczas Mszy św. w 26. Rocznicę powstania Radia Maryja, Toruń, 2 grudnia 2017 r.

Pierwsze dzisiejsze czytanie, fragment Księgi Rodzaju dobrze znamy i słyszymy wiele razy. (...) Próbujemy, kierując się do Adama, mówić mu: wytłumacz się z twoich wyborów, z tego nieposłuszeństwa, z braku zaufania do Boga. (...)

Zresztą Ojczyzna, Polska, patriotyzm, Naród to szczególna wspólnota wiary, kultury, myśli i serc – tak określił nasz Naród Jan Paweł II jeszcze przed swoją pierwszą podróżą w 1979 r. do Polski. (...)

„Po Bogu – mówił kard. Wyszyński – Ojczyznę kocham najbardziej”. A Jan Paweł II, żeby raz jeszcze go wspomnieć, przypominał, że Polsce trzeba ludzi sumienia. Bo to właśnie sprawą sumienia jest właściwy wybór, wolność, dobro i miłość rozumiana jako służba Ojczyźnie. (...)

Ks. Jerzy ostatniego dnia swojego życia, kiedy był tu, w pobliskiej Bydgoszczy, mówił: „Zwy- cięzać zło dobrem, to zachować wierność prawdzie”. Błogosławiony formułował swój testament dla Polski, dla nas. (...)

Dzisiejszego wieczoru, zgromadzeni przy naszym Panu, świętujemy tutaj w Toruniu, zjawisko chyba jedyne w świecie, wydarzenie, o którym przypomniał nam ksiądz biskup Andrzej, wprowadzając w Liturgię. Codziennie dzięko- wał Papież [Jan Paweł II] Bogu za Radio Maryja. (...)

Dziękujemy dzisiaj Bogu za modlitwę (...), za codzienny Różaniec – to jest prawdziwa odpow- iedź na fatimską prośbę Bożej Matki; za włą- czenie w ten Różaniec i w tę modlitwę tysiący słuchaczy; za propagowanie Brewiarza, modli- twy osób konsekrowanych, nie tylko księży, osób konsekrowanych, którymi stajemy się od chwili chrztu. (...)

Dziękujemy za prawdę o naszym dziś. To ra- dio Maryja nieugięcie piętnowało wszystkie kłamstwa związane z tragedią smoleńską i budzi- ło w tym zakresie sumienia Polaków.

Dziękujemy za uczenie miłości do Kościoła. Dzisiaj, kiedy mówi się „tak” Bogu, „nie” Ko- ściółowi. Za uczenie szacunku do osoby Papieża, za otaczanie go modlitwą, aby kierowany Du- chem Świętym umacniał – śladem św. Piotra – braci w wierze. Dziękuję za wszystkie informac- je dotyczące Kościoła. (...)

Nasz Dziennik, nr 281 (6034),

5 XII 2017, str. 12-13

fragmenty wybrał Stanisław Waluś

Madryt: walka miasta z szopkami

Ultralewicowe władze miejskie Madrytu nie odpuszczają w walce z bożonarodzeniowymi tradycjami. Już przed dwoma laty nowa bur- mistrz miasta Manuela Carmenta wystąpiła z pomysłem zlikwidowania głównej szopki Ma- drytu przed historycznym Pałacem Cibeles, bo „szopka to symbol religijny, który dzieli, a nie łączy”. Wybili jej to z głowy sklepikarze, którzy na czas przypomnieli, że szopka przyciąga tysi- aca turystów i ma realny wpływ na dochody mia- sta. Potem był unowocześniony orszak Trzech Króli z kobietami w roli Kacpra i Melchiora. W tym roku pani burmistrz zakazała urządzania szopek w urzędach dzielnicowych miasta, a za obejrzenie szopki przed Pałacem Cibeles będzie

trzeba zapłacić po 50 eurocentów od osoby, z dziećmi włącznie, za obowiązkową rezerwację.

kb/ rv, nuova bussola quotidiana

Biuletyn Radia Watykańskiego 04.12.2017

Po wysłuchaniu tej informacji w poniedziałek 04.12.2017 w audycji Radia Watykańskiego (transmisja przez Radio Maryja) zapisałem sobie taką refleksję: „Tak – dzieli, zwierzęta nie budują szopek... uniwersytetów ... nie są podzielone”.

Moim zdaniem działania burmistrz Madrytu jest to dobry przykład nietolerancji, walki z pluralistycznym społeczeństwem, odchodzenia od ekspresji kultury przez człowieka, przykład drogi do odczłowieczania homo sapiens, wprowadzania pustki aksjologicznej, którą mogą zająć ci, którzy będą bezwzględnie walczyć z chrześcijaństwem, a potem między sobą.

Stanisław Waluś

Warto przeczytać szczególnie

Polsko, uwierz w swoją Wielkość
Głos biskupów w sprawie Ojczyzny 2010-15
Biały Kruk, Kraków 2015
www.bialykruk.pl
Tel. do wydawnictwa: 12 254 56 02, 12 260 32 90

Rozdział 4 Świat nieludzki

Abp Henryk Hoser

Wielkim darem jest dziecko

[...] Święta rodzina nie była rodziną pozorną ani rodziną zastępczą. (...) Zatem rodzina powstaje wówczas, gdy w małżeństwie pojawia się dziecko. Małżeństwo Maryi i Józefa było konieczne dla naszego zbawienia, bo przecież z małżeństwa Adama i Ewy po całym świecie rozlało się i nadal rozlewa się zło grzechu pierworodnego. (...)

Służba poświęcona rodzinie ma dwa wymiary. Pierwszym jest zrodzenie dziecka, a drugim jest jego wychowanie. Zrodzenie jest ojcostwem czy macierzyństwem, rodzicielstwem fizycznym. Wychowanie jest natomiast rodzicielstwem duchowym. I w Bożym spojrzeniu, w Bożej ekonomii zbawienia ważniejsze jest właśnie to rodzicielstwo duchowe. (...)

Homilia w sanktuarium św. Józefa w Kaliszu, 3 stycznia 2013, str. 199-203
Wybrał Stanisław Waluś

Solidarność w stanie wojennym

Większość z nas dowiedziała się o stanie wojennym w niedzielę rano próbując włączyć telewizor lub odbiornik radiowy. Na ulicach pojawiły się transportery opancerzone i czołgi z wojskowymi załogami. Jeden z nich stanął w Katowicach na Rynku koło teatru kierując lufę w stronę Domu Handlowego „Skarbek”. W podziemnej prasie można było przeczytać: „Chłopiec wychylał się zza rogu. W rękę miał plastikowy rewolwer i celował do żołnierza. – Pif, paf – zawołał. Żołnierz uśmiechnął się do swego 5-letniego przeciwnika. – No, pif, paf – powtórzył chłopiec. Ciągle uśmiechając się żołnierz złożył się do zabawy do strzału. Główka chłopca znalazła się dokładnie na linii muszki. Chłopiec opuścił pistolet, a potem powoli, jak to widział na filmach w telewizji, podniósł ręce nad głowę i trwał nieruchomo. Żołnierz zbliżył się i opuścił broń. – Zjeżdżaj – krzyknął do chłopca. – No zjeżdżaj, mówię! Potem długo przyglądał się swoim dłoniom aż przestały dygotać.”

Z powodu niskiej temperatury na przystankach tramwajowych i autobusowych pojawiły się „koksiki”. Utrudnione było przemieszczanie się poza miejsce zamieszkania. Oprócz kontroli biletów na granicach naszych miast pojawiły się w tramwajach i autobusach kontrole wyłapujące ludzi, którzy np. bez przepustki jechali z Katowic do Chorzowa. Ja i żona musieliśmy postarać się o przepustki, aby pojechać na ślub mojej siostry w Bytomiu. W ówczesnej podziemnej prasie czytamy: „Było ich trzech. Twarze mieli czujne, napięte – jak drapieżne zwierzęta wyruszające na łów. Szli jakby otoczeni promieniującą od nich przemocą, która spychała zapóźnionych przechodniów pod mury domów i kazała im odwracać wzrok. Starsza pani zauważyła ich dopiero wtedy, gdy byli tuż, tuż. Zatrzymała się spłoszona. Dokumenty – powiedział ten najstarszy rangą. Wykonała niepewny ruch w kierunku torebki, a potem spojrzała na nich i zmieniła zamiar. Prawą ręką zaczęła podciągać rękaw płaszcz, odwinęła rękaw swetra i bluzki. Na przedramieniu widniał niebieski numer. Wycofali się niepewnie. Ich chód i twarze dalej były zwierzęce, lecz teraz był w nich lęk.”

Internowanie Rektora Uniwersytetu Śląskiego prof. Augusta Chełkowskiego i Prorektora prof. Magdaleny Bajerowej było czymś niesłychanym w cywilizowanym świecie. Poprzednio, taki akt miał miejsce w Krakowie 6 listopada 1939 r.,

gdy niemieckie władze podstępnie aresztowały Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Tadeusza Lehra-Spławińskiego. Profesor Chełkowski przebywał w zatłoczonej celi dzieląc nawet pryczę z aresztantem zatrzymanym za pospolite przestępstwo. Po tygodniu, wskutek oburzenia różnych środowisk w Polsce i zagranicą, prof. Chełkowski został uwolniony. Studenci powitali go kwiatami przed jego pierwszym wykładem wygłoszonym wkrótce po zwolnieniu z aresztu.

Przygnębiające wrażenie zrobiło zamordowanie strajkujących górników w kopalni „Wujek”, które z jednej strony pokazało zdeterminowanie władzy chcącej bronić swego stanu posiadania za wszelką cenę, a z drugiej strony obnażyło bezsilność tej władzy wobec robotniczych protestów. Był to ostatni duży akord przemocy władz komunistycznych wobec własnego społeczeństwa. Starsi ludzie pamiętali, że największe nasilenie państwowego terroryzmu miało miejsce pod koniec lat 40-tych i w pierwszej połowie lat 50-tych.

Wkrótce po ogłoszeniu stanu wojennego w auli Instytutu Fizyki zgromadzono wszystkich pracowników. Przedstawiciel władzy nieudolnie próbował wyjaśnić powody internowania naszych kolegów i Rektora. Odpowiedziała mu martwa cisza. W „Dzienniku Zachodnim” ukazał się napaśtliwy artykuł wymieniający z nazwiska najbardziej aktywnych działaczy uniwersyteckiej „Solidarności” z UŚ i przedstawiający ich w negatywnym świetle. Postawy osób prześladowanych były różne – ukrywanie się, domaganie się swoich praw jako osoby internowanej, podpisanie tzw. lojalki, wyjazd z Polski lub publiczne wymuszone przyznanie, że obrana droga była błędna (np. Maciej Uhlig, redaktor „Solidarności Uniwersyteckiej”). Władze stosowały terror fizyczny i psychiczny, szczególnie wobec osób internowanych. Rodzinom nie podawano miejsca internowania, ani nie informowano, czy dana osoba żyje.

Wielu pozostałych na wolności członków „Solidarności” nie pogodziło się z prawem stanu wojennego. Działały podziemne wydawnictwa, a różne informacje podawane były z ust do ust. Przy tej „szepanej” metodzie trzeba było podjąć decyzję, czy jest to informacja wiarygodna i należy podać ją dalej, czy też jest to fałszywka wprowadzona do obiegu przez odpowiednie służby. Pojawiały się instrukcje jak prowadzić działalność konspiracyjną, jak zachowywać się w czasie

aresztowania. Przyjętą linią postępowania było nie odpowiadać przemocą na przemoc. Można też było zobaczyć osoby przypinające do kłapy marynarki lub swetra mały opornik. Działała Akademyka Grupa Oporu NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Jednym ze źródeł informacji były grypsy przesyłane przez internowanych. W ulotce rozprowadzanej przez Grupę z okazji świąt Wielkanocnych 1982 czytamy o warunkach panujących w obozie dla internowanych w Zabrze-Zaborzu, gdzie przebywało wielu internowanych pracowników Uniwersytetu Śląskiego: *„Podwójny mur oddzielający zabudowania od świata, między murami spuszczone psy, wieżyczki wartowników – oto jeden z ośrodków odosobnienia w Zabrze-Zaborzu. W drugiej połowie lutego przebywało tu ok. 400 internowanych. Zakwaterowano ich w 3 barakach, w celach ok. 20 osobowych, z centralnym ogrzewaniem, w bardzo złych warunkach higienicznych. Brak bieżącej ciepłej wody, 4 miski na 120 osobowy barak /początkowo była tylko 1 miska!/, kąpiel raz w tygodniu, piętrowe prycze – oto warunki w jakich żyją internowani w 3 miesiącu stanu wojennego. Mogą korzystać z biblioteki, świetlicy, prasy. Codziennie godzina spaceru (między) barakami. W połowie lutego do cel dokwaterowano skazanych, w tym również po wyrokach sądów doraźnych. (...) Odwiedziny raz w miesiącu, czasem można otrzymać dodatkowe ½ godziny. (...) Fatalne posiłki 3 razy dziennie. Na śniadanie – chleb, kawa, 5g margaryny lub smalcu. Na kolację to samo. Od stycznia na śniadanie jest zupa mleczna. Obiad to zupa oraz bryja – nieobrane ziemniaki z grochem lub kapustą, jedzenie wstrętne, bezmięsne, mimo że od lutego nie otrzymują kartek. Sytuację ratują paczki. (...)”* Dla pełności obrazu trzeba dodać, że mimo panującego mrozu, w początkowym okresie funkcjonowania obozu baraki nie były ogrzewane.

Mimo tych trudnych warunków w Zaborzu powstały wiersze, takie jak ten napisany w maju 1982 r. – „Pieśń o matce”:

*„Nad obszarem szarości, strażnik wartę trzyma
A przed kratą matka chce zobaczyć syna
Kilka godzin stoi, modli się i płacze
- Niech mój dobry Boże, zdrowym go zobaczę
Kiedy tamci przyszli, w mroźną noc grudniową
Szepnął – z Bogiem, mam, nie wziął nic ze sobą
Szukam go od dawna, znaleźć go nie mogę
Dać mu chcę medalik i święconą wodę*

*Niechaj znieśie godnie to internowanie
Daj mu moc i zdrowie i cierpliwość, Panie
Matko Przenajświętsza, znasz dolę człowieczą
Daj niech moje oczy synem się nacieszą
I zwróć wszystkim matkom, którym synów wzięto
Upragniony pokój, otrzyj łzy, daj męstwo.
Przebacz tym, co służą ślepej nienawiści
Niech się na tej ziemi, twe królestwo ziści
Tak się modli matka, ręką krat się trzyma
- Odejdź stąd kobieto, syna tutaj nie ma
Nad obozem szarość
Strażnik wartę trzyma
A spod kraty matka
Idzie szukać syna.”*

Również z maja 1982 r. pochodzi ułożona w Zaborzu „Modlitwa wieczorna”:

*„Pamiętaj o mnie, Mistrzu z Galilei
Gdy dzień kolejny przez kraty ucieka
A wokół w szarych mundurach anieli
Jak psy szalone warczą na człowieka
Pamiętaj o mnie, gdy wieczór nadchodzi
A ja nie mogę niczym go ugościć
I chce mi zabrać jak zgłodniały złodziej
Codzienną porcję marzeń o wolności
Pamiętaj o mnie, gdy księżyc nad miastem
I na modlitwie zasypiam wpół słowa
Weź mnie za rękę i z drutów kolczastych
Do Obiecanej Ziemi poprowadź
Daj mi swą pamięć na krzyżową drogę
Usłysz me słowa z więziennej pościeli
Pamiętaj o mnie, który jesteś Bogiem
Wolny Człowieku, Mistrzu z Galilei.”*

Wielką pomocą dla prześladowanych, internowanych i ich rodzin, i to nie tylko materialną, ale i moralną, była działalność Biskupiego Komitetu Pomocy Uwięzionym i Internowanym w Katowicach przekształconego 1 grudnia 1983 r. w Biskupi Komitet Pomocy „Miłość i Sprawiedliwość Społeczna”. Członkowie „Solidarności” Uniwersytetu Śląskiego brali udział w pracach Komitetu i różnych działaniach na rzecz osób represjonowanych i ich rodzin. Angażowali się w wysyłanie i dostarczanie paczek żywnościowych, pomocy materialnej, przekazywaniem pieniędzy rodzinom osób internowanych, służyli pomocą w odwiedzaniu internowanych przez ich rodziny, wysyłali życzenia świąteczne do osób internowanych. Dla wielu, ta ludzka solidarność miała ogromne znaczenie.

W stanie wojennym i po jego oficjalnym ustaniu gospodarka polska była w ruinie. Bardzo ważna była więc pomoc z Zachodu. W wielu

wolnych krajach samorzutnie powstały grupy wysyłające transporty żywności i odzieży do Polski. Szczególnie akcje te nasilały się przed świętami Wielkanocnymi i Bożego Narodzenia. W kilku przypadkach inicjatorami i uczestnikami takich grup byli pracownicy Uniwersytetu Śląskiego, którzy pozostali na Zachodzie lub mieli kontakty z ośrodkami zagranicznymi. Z biegiem czasu, coraz lepszym źródłem informacji o tym co się dzieje w Polsce były zachodnie rozgłośnie radiowe. W odpisach krążył wiersz Czesława Miłosza „Jeszcze tym razem” napisany w styczniu 1982 r.

Antoni Winiarski

Nie ma przyzwolenia na to, by kraść

Jesteśmy po pierwszym czytaniu projektu ustawy budżetowej na 2018 r.

Jak powiedział w Sejmie wicepremier Mateusz Morawiecki, jego główną przesłanką jest ogromny wzrost wydatków na cele społeczne – aż 75 mld zł (w tym 25 mld zł na program „Rodzina 500+”, 13 mld zł na świadczenia rodzinne, 10 mld zł na sfinansowanie podwyżek emerytur i rent, 9 mld zł na sfinansowanie obniżenia wieku emerytalnego i jeszcze ileś miliardów na wsparcie programu „Mieszkanie+”, na darmowe leki dla seniorów, na zwiększenie dopłaty do ubezpieczeń rolniczych, na podwyższenie kwoty wolnej od podatku w PIT do poziomu 8 tys. zł). W sumie wspomniane 75 mld zł to czterokrotnie więcej, niż przeznaczała na ten cel koalicja PO-PSL w latach 2013-15. Ale co najważniejsze, nie będziemy się z tego powodu zadłużać ponad dopuszczalną w UE granicę 3 proc., przeciwnie – deficyt budżetowy nie przekroczy 2,7 proc. (...)

Cóż, rządzącym ciężko jest obecnie nie tylko naprawić błędy poprzedników, ale też przekonać ich, że cele społeczne nie są tylko jakąś wizytówką PiS, ale naprawdę chodzi o zmniejszenie poziomu nierówności, zniwelowanie przynajmniej skrajnego ubóstwa. Czy to nie jest wielka sprawa, że 4 mln polskich dzieci otrzymuje 500 zł miesięcznie? Dlaczego PO na to nie wpadło? Nie było na to pieniędzy? – bzdura. To było wielką patologią III RP – jak to ujął wicepremier Morawiecki – że było dużo dla niewielu i bardzo niewiele dla prawie wszystkich. Dziś widzimy, że wielu z tych, którzy na tych patologiach korzystali, okazało się podatkowymi oszustami, napychało swoje kieszenie pieniędzmi ukradzio-

nymi z budżetu państwa, głównie z wyłudzeń podatku VAT, przekraczających 40 mld zł rocznie. Niestety, było na to polityczne przyzwolenie, podobnie jak na złodziejską reprivatyzację w Warszawie. Czy można zatem, będąc nawet najbardziej zatwardziałym opozycjonistą, nie zauważyć, że poprzedni rząd PO-PSL przyzwalał na gigantyczną grabież pieniędzy Polaków przez mafie VAT-owskie, przez handlarzy roszczeń, że przymykał oko na nieograniczony wypływ pieniędzy za granicę przez banki czy supermarkety? (...)

O tak dobrej sytuacji gospodarczej, a także o niesłabnącym poparciu dla rządzących poprzednicy mogli co najwyżej pomarzyć. Ale jak ktoś powiedział, PiS realizuje marzenia, ponieważ nie ma przyzwolenia na to, by kraść.

<http://niedziela.pl/arttykul/133528/nd/Nie-ma-przyzwolenia-na-to-by-krasc>

*Czesław Ryska, Niedziela, nr 43,
22 X 2017, str. 40*

Wielka lekcja historii i patriotyzmu

Uczestniczyłem w dniu 12 listopada 2017 roku we Mszy św. w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w miejscowości Olszyny, która leży w odległości ok. 15 km od Tuchowa. Zamieszkuje ją obecnie ok. 2000 mieszkańców, a w roku 1942 było ich ok. 4000. Po Mszy św. w kościele odbył się występ zespołu słowno-muzycznego składającego się z dzieci i młodzieży szkolnej przy parafii. Reżyserem, dyrektorem, dyrygentem i organizatorem zespołu jest ks. wikariusz Albert Adamczyk, a proboszczem ks. Dariusz Nawalec.

Występ słowno-muzyczny przedstawił tragiczne dzieje naszej Ojczyzny, przygotowany był na rocznicę Dnia Zwycięstwa, jak również przypominał tragiczne losy naszej Ojczyzny, a zarazem miał też na celu wzniesienie westchnień i modlitw w szczególnym miesiącu listopadzie za tych, którzy ginęli, abyśmy my dzisiaj mogli żyć w Ojczyźnie wolnej. Na rozpoczęcie występu zaśpiewano „Rotę”, której najbardziej wybrzmiały słowa „...nie będzie Niemiec pluł nam w twarz i dzieci nam germanił...”. Słowa tak bardzo przypominające czasy współczesne, w mniejszym stopniu, ale prawdziwe.

Mnie weszły w serce i głęboko w pamięci utkwiły cztery sceny tego występu. Każda ze scen obrazowała tragiczny okres Polski. Do każdej ze scen były przygotowane piosenki patriotyczne dotyczące tego okresu, jak też słowa wypowiada-

ne przez uczestników. Sceny posiadały podkład muzyczny dostosowany do tych jakże bardzo tragicznych wydarzeń. Oprawę plastyczną stanowił ołtarz katyński obrazujący trzy krzyże w odniesieniu do trzech miejsc zagłady polskiej inteligencji w Katyniu, Miednoje i Charkowie. Na krzyżu środkowym był umieszczony wizerunek Matki Bożej Bolesnej, która współcierpiąc przytula przestreloną głowę ofiary. Na lewym krzyżu znajdują się dwie skrzyżowane szable ułańskie, a na zwieńczeniu środkowej belki krzyża założony jest hełm żołnierski. Prawy krzyż na zwieńczeniu ma założony hełm żołnierski. Wszystkie trzy krzyże połączone są szarfą białoczerwoną. To nam przypomina tragizm tamtych dni jaki rozegrał się na *tej nieludzkiej ziemi*.

Cztery sceny, które najbardziej utkwiły w pamięci: **Pierwsza** obrazuje Polskę przed rozbiorami, młoda osoba siedzi na tronie w koronie królewskiej z szarfą białoczerwoną symbolizującą Polskę. Po chwili podchodzą młodzieńcy z szarfami – Rosja, Prusy, Austria. Początkowo okrążają tron Polski, potem szarpią osobę na tronie, następnie zdzierają koronę, w dalszej kolejności zabierają siedzącą osobę do niewoli. To wszystko dzieje się bez słowa, ale jest bardzo wyraziste i przy wzruszającej złowieszczej muzyce. Jest to symbol rozbiorów Polski przez trzech zaborców. Po tej scenie śpiewane były pieśni patriotyczne i recytowane odpowiednio przygotowane teksty słowne.

Dru ga scena, to nawiązanie do roku 1939 i maja 1945. Młody człowiek wyszedł na środek tronu z flagą białoczerwoną, oprawą do tej sceny była wzruszająca muzyka. Po chwili podchodzi inna osoba z czarną flagą i machając nią częściowo zasłania flagę białoczerwoną, nawiązanie do napaści Niemiec na Polskę, w krótkim czasie podchodzi inna osoba pod flagę białoczerwoną z flagą czarną i obydwie czarne flagi całkowicie zasłaniając polską białoczerwoną flagę. Nawiązano tu do napaści Rosji Sowieckiej na Polskę. W następnej kolejności przerywają flagę białoczerwoną na pół. Czyli to pakt Ribentrop – Mołotow, i tragiczna dla nas Polaków w skutkach okupacja Polski przez Niemcy i Rosję. Po tej scenie śpiewane są pieśni patriotyczne i słowne informacje o strasznych stratach w setkach tysięcy żołnierzy polskich w czasie walk z najeżdżącą niemieckim i rosyjskim jak i eksterminacji na Polakach wykonanych przez Niemców, Rosjan i Ukraińców w sumie ok. 6 milio-

nów osób. Ofiary powierzano w modlitwie Bogu Ojcu Wszechmogącemu, Stwórcy Nieba i Ziemi.

Trzecia scena to Katyńska. Dwóch żołnierzy rosyjskich prowadzi ofiarę z rękoma związanymi sznurem z tyłu, a na twarzy i głowie zarzucony czerwony kaptur. Ofiara jest mocno pochylona, za nimi idzie egzekutor w czerwonym kubraku i na miejscu kaźni strzela w tył głowy, i ofiara osuwa się na ziemię w takt przerażającej muzyki. Po tej scenie są też wykonywane pieśni patriotyczne i słowo nawiązujące do tych tragicznych chwil.

Czwarta scena to czasy powojenne. Okres strasznych prześladowań i męczarni żołnierzy i ludzi skazywanych na śmierć w katowniach UB. Liczy się ich w setkach tysięcy. To Polak zabijał Polaka, tylko dlatego, że nie chciał się pogodzić z sowiecką okupacją, bo był patriotą i Ojczyznę traktował jak swoją Matkę. To wtedy nastąpił największy podział ludzi na zdrajców i patriotów. Najpierw potężna rzesza ludzi współpracowała z Niemcami w czasie okupacji donosząc na swoich braci, a potem z Sowietami donosząc i mordując najbardziej dzielnych i odważnych ludzi. Czyż nie można dzisiaj w Polsce odnieść się do wielu działań dużych grup społecznych w sposób podobny w działaniu. Skutki są podobne, może nie w liczbie pomordowanych, bo ich może nie ma, ale w przedstawianiu Polaków na arenie międzynarodowej w sposób fałszywy i obarczanie Polaków za zbrodnie wojenne i tworzenie obozów zagłady dla tych zbrodni. Czwarta scena obrazuje trzech UB-eków znęcających się na wprowadzonym więźniu, katują go aż pada na posadzkę, potem jeszcze jeden z UB-eków dobija go strzelając z pistoletu, ofiara jest wynoszona jak przedmiot. Scena bardzo wymowna i przejrzysta, bez słowa, znowu w tle przerażająca muzyka. Dobrze oddaje tą scenę.

Na zakończenie patriotycznego występu zaśpiewano pieśń „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród” Była to wielka lekcja historii. Przecież to dopiero ks. Albert jest od września w Olszynie. Zdążył przygotować tak wspaniałe historyczne przedstawienie. Dzieci szkolne uczestniczące w przedstawieniu musiały głęboko wejść i wczuć się w rolę tamtych dni. To nowe pokolenie, które będzie wychowywane na patriotyzmie. Patriotyzm jest nieodłączną częścią wiary. Takie przedstawienia powinny być robione w każdym szkole. W Olszynie jest Zespół Szkół Publicznych im. Jana Pawła II. Przecież JP II był największym pa-

triotą polskim. Bardzo przeżywał klótnie w Polsce i sprzedaż za bezcen całej polskiej własności. Mówił „Ojczyzna to jest Matka moja, to jest Matka nasza, jakże mnie ma nie boleć, jak ktoś niszczy Matkę”.

Czyż nie jest wstyd dla dyrektora szkoły i nauczycieli, że to kościół nawiązuje i uczy dzieci i młodzież prawdziwej historii. Czyżby w szkole pod takim patronatem istniała poprawność polityczna. Nie sądzę, aby tak było. Więcej odwagi w nauczaniu i propagowaniu prawdy historycznej oraz zaangażowania i pracy społecznej dla tworzenia podobnych występów. Należą się wielkie podziękowania i gratulacje ks. Albertowi Adamczykowi wikariuszowi z Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Olszynie, nie wyłączając z tego wykonawców, którzy chociaż bardzo młodzi, musieli się wiele natrudzić i stresować, czy to wszystko wyjdzie dobrze. Bo w kościele było ponad 300 osób, chociaż część wyszła po zakończonej Mszy św. Podziękowania też należą się ks. Dariuszowi Nawalcowi, proboszczowi parafii, bez którego zgody byłoby tego przedstawienia. Widać, że ks. Proboszcz jest wielkim patriotą i nie ulega żadnym poprawnościom politycznym, których zwolenników w Olszynie nie brakuje, bo jak wszędzie, tak i tutaj są zwolennicy wszystkich opcji politycznych, co widać przy urnach wyborczych.

Jan Mikos

Modlitwa za Ojczyznę śpiewem pieśni religijno-patriotycznych

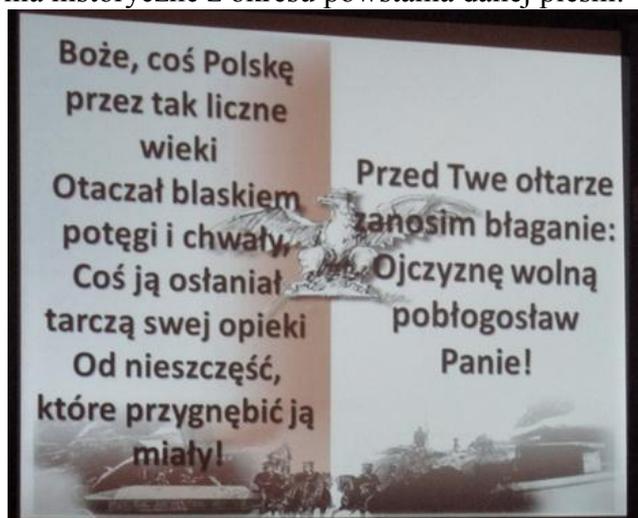
W tym roku 11 listopada, w Narodowe Święto Niepodległości nie byłem na Mszy św. centralnej ani w Gliwicach, ani w Bielsku-Białej ze względu na pilne prace w domu. Poszedłem tylko na Mszę św. za Ojczyznę w kościele Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Walentego w Bielsku-Białej Lipniku, w którym byłem ochrzczony.

Po Mszy św. o 18.00 w kościele odbył się wieczór z pieśnią patriotyczną, co było zapowiedziane na plakacie umieszczonym na drzwiach kościoła i w gablotce parafialnej.

Przed Mszą św. Okolicznościowa dekoracja ołtarza – obraz Matki Bożej Jasnogórskiej, flaga biało-czerwona i orzeł. Po prawej obraz Matki Bożej Fatimskiej i dostawiony biały ekran.

Konferansjerkę prowadziły dwie harcerki mówiąc o czasie, okolicznościach i autorze pieśni, jaką potem śpiewaliśmy. Schola parafialna prowadziła śpiew z tyłu kościoła, a na dostawionym ekranie były wyświetlane teksty pieśni. W czasie, gdy harcerki mówiły, na ekranie wyświetlane były obrazy lub krótkie filmiki ilustrujące wydarzenia historyczne z okresu powstania danej pieśni.

Na ekranie były wyświetlane teksty pieśni.

Śpiewaliśmy następujące pieśni: Bogurodzica; Pieśń Konfederatów Barskich; Witaj majowa jutrenko; Boże coś Polskę; Bogarodzico Dziewico; Bywaj dziewczę zdrowe; Dalej bracia, do bułata; Bartoszu, Bartoszu; Płynie Wisła, płynie; Jak to na wojence ładnie; Rota; Wojenko, wojenko; Rozkwitały pąki białych róż; Przybyli ułani pod okienko; Jak się leguny dostały do nieba; O Panie, któryś jest na niebie; Hymn Sybiraków; Modlitwa do Bogarodzicy; Czerwone maki na Monte Cassino; Ojczyzno ma.

Ks. proboszcz Jerzy Wojciechowski podziękował scholi, harcerkom, księdzu Tomaszowi Mikociakowi obsługującemu rzutnik i reprezentacji

parafii w liczbie około 50 osób, które zostały po wieczornej Mszy św., aby śpiewaniem modlić się za Ojczyznę.

Potem odmówiliśmy Litanię do Matki Bożej Królowej Polski, Modlitwę za Ojczyznę ks. Piotra Skargi i na zakończenie zaśpiewaliśmy Apel Jasnogórski.

Podobne koncerty i śpiewania odbyły się w Bielsku-Białej w innych miejscach, a w Gliwicach w kościele św. Barbary (Parafia Wojskowa Gliwice).

Stanisław Waluś

Śpiewniki

W tygodniku „Sieci”, nr 45 (258), 6-12 XI 2017, został zamieszczony „Śpiewnik patriotyczny”, a w nim następujące utwory: Pierwsza kadrowa; Rozkwitały pąki białych róż; Czerwone maki; Pierwsza Brygada; Chorał; Marsz Żuawów, Hej, hej, ułani.

Do „Naszego Dziennika” nr 281 (6034) z 6 XII 2017 dołączono broszurę zatytułowaną „Śpiewnik. Pieśni żołnierskie i legionowe”. We wstępie napisano: Szanowni Państwo, 150. rocznica urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego jest dobrą okazją, aby przypomnieć pieśni, z jakimi nasi przodkowie szli „czynem wojennym budzić Polskę do zmartwychwstania”. (...)

Pieśń legionowa i żołnierska śpiewana w latach zmagania o Polskę oraz w czasie jej obrony przed nawałą bolszewicką, jest jednym z ważniejszych elementów tworzących nasz polski kod kulturowy. Miał rację Marszałek, mówiąc: „Kulturę polską ożywiły pieśni żołnierskie. (...)

Jan Józef Kasprzyk

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych,
Prezes Związku Piłsudczyków
Cezary Andrzej Jurkiewicz

Prezes Zarządu Polskiej Fundacji narodowej

W śpiewniku zawarto następujące utwory: Modlitwa poranna Wojsk Polskich; Mazurek Dąbrowskiego; Marsz pierwszej brygady; Boże coś Polskę; Pieśń Legionistów Polskich; Modlitwa obozowa; Rota; Naprzód drużyno strzelecka; Pierwsza kadrowa; Piechota; Rota Piłsudczyków; Pieśń Konfederatów Barskich; Modlitwa wieczorna Wojsk Polskich.

Stanisław Waluś

Marsz Niepodległości 2017 „My chcemy Boga”

W tym roku nie byłem na Marszu Niepodległości. Śledziłem w mediach i czytałem różne mało i całkowicie niewiarygodne informacje. Podziwiam dyscyplinę uczestników, którym udało się w tłumie 60 tysięcy przeważnie młodych ludzi zachować spokój i rozwagę. Pojedyncze wysoki w takich warunkach zawsze się zdarzają i Ci, którzy je wysuwają na pierwszy plan, są zwykłymi funkcjonariuszami „zadarniowanymi” do tej roboty. Nie ma powodu do rozdzierania szat. *Janusz Reznik*

Niebezpieczna inicjatywa

Komitet Praw Człowieka ONZ chce, aby dostępność aborcji stała się jednym z kryteriów oceny przestrzegania praw człowieka na świecie. To uchylenie furtki do proaborcyjnych zmian w prawie.

Komitet Praw Człowieka, organ pomocniczy Organizacji Narodów Zjednoczonych, jest odpowiedzialny za monitorowanie wdrażania przez państwa sygnatariuszy Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, który Polska ratyfikowała w czerwcu 1977 r. Komitet składa się z 18 niezależnych ekspertów, nie ma wśród nich przedstawicieli Polski. Co pewien czas przygotowuje aktualne komentarze do poszczególnych artykułów Paktu. Nie mają one charakteru wiążącego, ale stanowią rodzaj wskazówki, w jaki sposób należy je interpretować. Teraz przygotował w tzw. Komentarzu Ogólnym nową interpretację prawa do życia, zawartego w art. 6.

Komentarze do art. 6 pojawiają się bardzo rzadko. (...)

Teraz jednak w paragrafach nr 9 i 10 Komitet dokonuje reinterpretacji prawa do życia poprzez zgodę na upowszechnianie aborcji. (...)

Głos w tej sprawie zabrało także grono międzynarodowych prawników z całego świata. Sygnatariusze specjalnego listu w tej sprawie – 89 prawników, praktyków prawa i nauczycieli akademickich – zaprotestowali przeciwko proponowanym przez Komitet rozwiązaniom. Inicjatorem akcji był poseł do Parlamentu Europejskiego dr hab. Kazimierz Ujazdowski, prawnik i nauczyciel akademicki. (...)

List podpisali m.in. włoski polityk i prawnik prof. Rocco Buttiglione oraz amerykański biograf

św. Jana Pawła II dr George Weigel. Podpisała go także piątka polskich prawników: prof. Dobrochna Bach-Golecka, dr Maria Stożek, prof. Cezary Mik, dr hab. Kazimierz Ujazdowski oraz prof. Andrzej Zoll. (...)

<http://gosc.pl/doc/4258631.Niebezpieczna-inicjatywa>

Andrzej Grajewski, Gość Niedzielny, nr 42, rok XCIV, 22 X 2027, str. 43-45

Podpisy pod petycją do ONZ

Wiele osób, wśród nich członkowie KIK-ów w Polsce podpisało się pod tą petycją, w której wyrażono sprzeciw wobec propozycji Komitetu Praw Człowieka ONZ. Niżej nazwiska osób, które zgodziły się na umieszczenie ich w biuletynie „Dłatego”: Jacek Bachniak, Wiesław Goc, Jan Mikos, Andrzej Omyliński, Urszula Omylińska, Bolesław Pochopień, Marek Smolik, Jan Świtkowski, Piotr Urbanowicz, Stanisław Waluś, Włodzimierz Wawszczak, Maria Wieloch, Krysztyna Wojciechowska, Witold Zajączkowski, Jola Zalewska, Krzysztof Ziolo.

12 października otrzymałem email:

135 tys. osób powiedziało NIE kontrowersyjnym zmianom w ONZ!

Szanowni Państwo,

Drodzy Przyjaciele Fundacji JEDEN Z NAS!

Wasze wsparcie dla zablokowania kontrowersyjnych zmian w ONZ, które w z prawa do życia chcą uczynić prawo do aborcji, przeszło nasze najśmielsze oczekiwania. Pod dokumentami interwencyjnymi podpisało się w sumie ok. 135 tysięcy osób, w tym wielu z Was! Dziękuję! (...)

Jakub Bałtroszewicz

Opracował Stanisław Waluś

Nie zabijaj.

Obrona życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci

830 tys. podpisów pod #ZatrzymajAborcję. Co dalej?

Szanowni Państwo,

dziękuję! Z całego serca dziękuję każdemu, kto włączył się w inicjatywę „Zatrzymaj aborcję”!

830 tys. podpisów złożonych dziś w Sejmie przeciwko zabijaniu w Polsce dzieci ze względu na podejrzenie choroby to najmocniejszy obywatelski głos w obronie życia na przestrzeni ostatnich lat! Dziękuję grupie prawie 10 tys. wolontariuszy, którzy zarejestrowali się przez CitizenGO biorąc od-

powiedzialność za tę sprawę! Dziękuję również wszystkim, którzy zbierali podpisy i podpisali się niezależnie od oficjalnego zgłoszenia!

To też najmocniejszy od lat sygnał dla polityków, że oczekujemy zmiany, która zacznie w końcu chronić dzieci z podejrzeniem zespołu Downa, Turnera i innych chorób, których diagnoza jest dziś często wyrokiem śmierci. Oczekujemy, że Polska przestanie zabijać własne dzieci.

Inicjatywa została wprost poparta przez Episkopat Kościoła Katolickiego, przed którym miałam zaszczyt zaprezentować inicjatywę w czerwcu br. Miałam też zaszczyt spotkać się osobiście z Prawosławnym Metropolitą Warszawy i całej Polski, Jego Eminencją Biskupem Sawą, który popierając inicjatywę napisał: „Nie bójmy się zabierać głosu w imieniu tych, którzy sami bronić się jeszcze nie mogą – w imieniu nienarodzonych dzieci.” (...)

Marszałek Sejmu w terminie 3 miesięcy wyznaczy termin pierwszego czytania projektu obywatelskiego. Przypomnę też, że postulat analogiczny do projektu obywatelskiego (zakaz aborcji eugenicznej) znalazł się we wniosku do Trybunału Konstytucyjnego autorstwa posła B. Wróblewskiego z podpisami aż 100 posłów! (...)

Dziękuję jeszcze raz wszystkim Państwu. Podzielę się też osobistą refleksją, że gdyby nie Państwa zaangażowanie, trudno byłoby mi znaleźć siły do tej walki. Wspierajmy się w niej dalej, bo gra toczy się o godność człowieka i życie.

Serdecznie pozdrawiam w imieniu CitizenGO,
Magdalena Korzekwa-Kaliszuk
Dyrektor CitizenGO Polska

*Fragmenty emaila otrzymanego 30.11.2017 r.
Stanisław Waluś*

In vitro

In vitro? Nie za nasze

Mieszkańcy Płocka nie zagłosowali za finansowaniem programu In vitro z budżetu miasta. Opłacanie sztucznego zapłodnienia najwyraźniej nie jest dobrym sposobem na zdobycie poparcia.

Władze Warszawy sfinansują z budżetu miejskiego zapłodnienia in vitro. Podobne programy realizują m.in. Poznań, Częstochowa i Sosnowiec. (...)

Przedstawianie in vitro jako spełnionego marzenia tysięcy nieszczęśliwych par to zwykła bzdura.

*Jakub Jałowiczor, Gość Niedzielny, nr 42,
rok XCIV, 22 X 2017, str. 7*

Ideologia Gender

550 zgłoszeń

Rośnie liczba zgłoszeń ze strony rodziców chcących się upewnić, że szkoły, do których posyłają swoje dzieci, są wolne od zajęć gen derywowych.

Reakcja na ogólnopolską kampanię „Chrońmy dzieci!”, którą zainicjował Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris jest ogromna. (...)

*Anna Ambroziak, Nasz Dziennik,
nr 253 (6006), 31 X – 1 XI 2017, str. 3*

Więcej o ideologii gender na stronach:

<https://www.niedlagender.pl/>

Dużo wartościowych materiałów można znaleźć na stronie Diecezji Warszawsko-Praskiej:

<http://www.diecezja.waw.pl/3260>

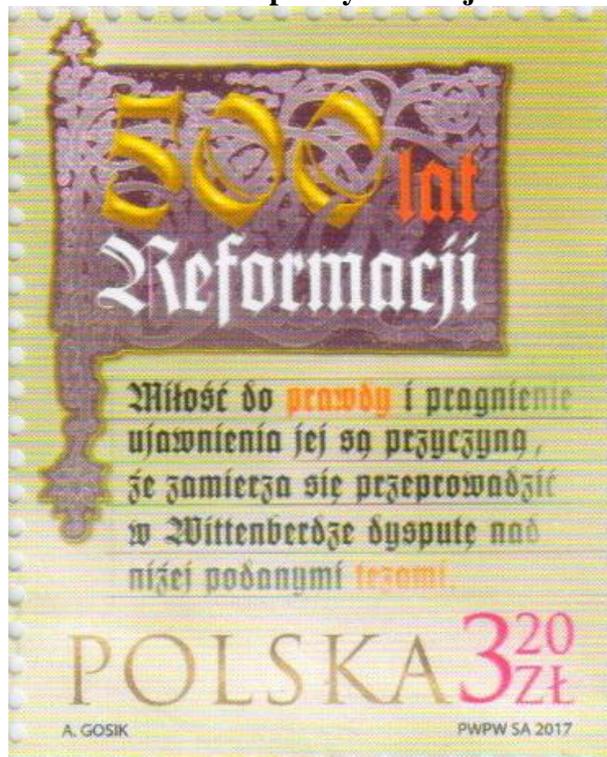
i Diecezji Legnickiej:

<http://www.diecezja.legnica.pl/documents/237>

Ekumenizm

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał. (J 17, 20-21)

Znaczek poczty Polskiej

500 lat Reformacji. Miłość do prawdy i pragnienie ujawnienia jej są przyczyną, że zamierza się przeprowadzić w Wittenberdze dysputę nad niżej podanymi tezami.

Jestem katolikiem i Polakiem

- nie kupuję w sklepach w niedzielę
- staram się kupować polskie towary w polskich sklepach

Prymas Tysiąclecia 1901 – 1981

*Kocham ojczyznę więcej
niż własne serce i wszystko,
co czynię dla Kościoła,
czynię i dla niej.*

Pod powyższym tytułem i znaczkiem ze słowami Prymasa Tysiąclecia będę z Państwem dzielił się zarówno swoimi refleksjami, jak i fragmentami artykułów zaczerpniętych z prasy i Internetu.

Stanisław Waluś

Część XXV

Będą wolne niedziele

Sukces Solidarności! (...) Sejm przegłosował ustawę, która w pierwszej fazie ogranicza, a od 2020 r. w praktyce zakazuje handlu w niedziele. Za uchwaleniem ustawy głosowało 254 posłów. Przeciw było 156, a 23 wstrzymało się od głosu. (...) Zgodnie z projektem od 1 marca r. w kolejnych miesiącach będą dwie niedziele handlowe, w 2019 r. – jedna niedziela w miesiącu, a od 2020 r. zakaz handlu będzie obowiązywał już we wszystkie niedziele (z pewnymi odstępstwami). (...)

*Maciej Chudkiewicz, Tygodnik Solidarność,
nr 48 (1510), 1 XII 2017, str. 10*

Wyplukana głowa

Trwało to długo, ale wreszcie decyzja zapadła. W zeszłym tygodniu PiS odważył się przegłosować ustawę ograniczającą handel w niedzielę. (...)

*Ks. Marek Gancarczyk, Gość Niedzielny,
nr 48, rok XCIV, 3 XII 2017, str. 3*

Dwie niedziele nasze

Przyjęta przez Sejm ustawa ograniczająca handel w niedzielę jest efektem kompromisu. (...)

*Wojciech Dutkiewicz, Niedziela,
nr 49, 3 XII 2017, str. 8*

Kupując nasze produkty dajesz pracę Polakom

Plakietka w sklepie przemysłowym w Bielsku-Białej.

*Stanisław
Waluś*

Orły, sokoły

Jak co roku Narodowe Święto Niepodległości stało się okazją do uhonorowania i nagrodzenia osób szczególnie zasłużonych. Prezydent RP Andrzej Duda wręczył odznaczenia państwowe. Najwyższe – Order Orła Białego – otrzymali w tym roku m.in. ks. prałat Bernard Czernecki i znany aktor Franciszek Pieczka. Przyznano też inne wyróżnienia. Siostra Jadwiga Wyrozumska otrzymała odznakę Zasłużony dla Kultury Polskiej. (...)

S. Jadwiga Wyrozumska

S. Jadwiga Wyrozumska, założycielka Zespołu Teatralnego parafii pod wezwaniem św. Elżbiety w Cieszynie, jest reżyserka i pomysłodawczynią „Jasełek tradycyjnych”, wystawianych od wielu lat w cieszyńskim teatrze. (...) Wyreżyserowała, grane do dziś, Misterium Męki Pańskiej, a od 1987 „Gościa nieoczekiwanego” Zofii Kossak-Szczuckiej.

Edward Kabierz

Franciszek Pieczka

Artysta przez ponad 60 lat swojej działalności podtrzymywał na duchu kolejne pokolenia Polaków – powiedział prezydent Andrzej Duda, wręczając Franciszkowi Pieczce Order Orła Białego. (...)

Maciej Kalbarczyk

Ks. Bernard Czernecki

Najwyższe odznaczenie państwowe, Order Orła Białego, ks. prałat Bernard Czernecki otrzymał w uznaniu „znamienitych zasług dla Rzeczypospolitej jako niezłomny kapelan Solidarności, wspierający duchowo i materialnie polskich górników”. Kapłan już w czerwcu 1978 roku odważnie stanął po stronie bezprawnie zwolnionych z kopalń górników. (...)

ks. Rafał Skitek

*Gość Niedzielny, nr 46, rok XCIV,
19 XI 2017, str. 6*

Jasna Góra, bp Mering i Helena

Kmieć laureatami nagrody

im. W. Pietrzaka

Tegoroczną nagrodę za „kształtowanie i umacnianie tożsamości chrześcijańskiej i kulturowej narodu polskiego, formowanie go w duchu prawd ewangelicznych oraz niestrudzone ukazywanie Matki Bożej Królowej Polski jako naj-

pewniejszej drogi ku zbawieniu” otrzymało Sanktuarium Jasnogórskie. (...)

Kapituła uhonorowała także ordynariusza diecezji włocławskiej biskupa Wiesława Meringa za „wkład w rozwój i ochronę dziedzictwa kulturowego, a także za odważną i bezkompromisową posługę pasterską, ukazującą kluczową rolę wartości ewangelicznych w kształtowaniu rzeczywistości społeczno-politycznej”. (...)

Trzecią laureatką jest śp. Helena Kmieć, polska wolontariuszka, która zginęła 24 stycznia 2017 r. w Boliwii, gdy do ochrony prowadzonej tam przez polskie siostry zakonne wtargnął nieznany sprawca i zaatakował ją nożem. Nagrodę otrzymała za „przepelnione młodzieńczym entuzjazmem i radością świadectwo życia według wskazań ewangelicznych, a także za pokorną i gorliwą służbę na rzecz ochrony życia, godności ludzkiej oraz najwyższą ofiarę, złożoną w misyjnej służbie Kościołowi Chrystusowemu”. Nagrodę odebrali rodzice zmarłej Heleny, Barbara i Jan Kmieć.

Patronem nagrody ustanowionej przez środowisko Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” jest Włodzimierz Pietrzak (1913-1944) - prawnik, pisarz i krytyk literacki, teoretyk kultury oraz publicysta, a także działacz społeczny i polityczny oraz żołnierz powstania warszawskiego.

<http://dzieje.pl/aktualnosci/jasna-gora-bp-mering-i-helena-kmiec-laureatami-nagrody-im-w-pietrzaka>

Ks. Szymik nagrodzony

Znakomity teolog, poeta i publicysta ks. prof. Jerzy Szymik, od wielu lat goszczący na łamach „Gościa Niedzielnego”, w ostatnim czasie otrzymał dwa prestiżowe wyróżnienia. 16 listopada Komitet Nauk Teologicznych PAN przyznał tytuł „Książka Roku” w dziedzinie nauk teologicznych napisanej przez ks. Jerzego Szymika trylogii „Theologia benedicta” (wydawnictwo „Księgarnia św. Jacka”).

Profesora Wydziału Teologicznego UŚ uhonorował również białostocki oddział Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”, przyznając mu Ogólnopolską Nagrodę Literacką im. Franciszka Karpińskiego. (...)

Andrzej Macura, Gość Niedzielnny, nr 47, rok XCIV, 26 XI 2017, str. 11

„Oscar Watykanu” dla polskiego filmu

Film o bł. ks. Władysławie Bukowińskim, Apostole Kazachstanu, otrzymał główną nagrodę w kategorii: najlepszy film dokumentalny podczas Międzynarodowego Festiwalu Filmów Katolickich „Mirabile Dictu” w Rzymie. (...)

Szymon Babuchowski, Gość Niedzielnny, nr 49, rok XCIV, 10 XII 2017, str. 7

Nasze Rocznice

Styczeń 2018

445 lat temu (28 stycznia 1573 r.) po śmierci króla Zygmunta Augusta, ostatniego Jagiellona, zebrani w Warszawie przedstawiciele stanów: duchowieństwa, szlachty i magnatów zawarli pokój religijny z innowiercami. Dzięki temu w Polsce nie doszło do wojen religijnych, które wówczas ogarnęły kraje zachodnie (Niemcy i Francję).

155 lat temu (w nocy z 22 na 23 stycznia 1863 r.) rozpoczęło się powstanie styczniowe. W nocy z 15 na 16 stycznia zabrano z domów około półtora tysiąca młodych ludzi celem wcielenia ich do wojska rosyjskiego.

105 lat temu (29 stycznia 1913 r.) we Lwowie zmarł Władysław Bełza poeta i pisarz. Jest autorem licznych wierszy i opowiadań dla dzieci. Jego utwory przepojone są pierwiastkiem patriotycznym.

75 lat temu (26 stycznia 1943 r.) w obozie koncentracyjnym w Dachau został zamordowany zastrzykiem fenolu biskup włocławski Michał Kozal. Ojciec Święty Jan Paweł II wyniósł go na ołtarze 14 czerwca 1987 r.

40 lat temu (13 stycznia 1978 r.) w Paryżu został odsłonięty pomnik ku czci polskich żołnierzy, którzy w czasie II wojny światowej uczestniczyli w 1940 r. w obronie Francji, a później (w 1944 r.) w jej wyzwoleniu.

20 lat temu (29 stycznia 1998 r.) ukazał się pierwszy numer „Naszego Dziennika”.

Wybrała Barbara Kwaśnik

Intencje powierzone Apostolstwu Modlitwy przez Papieża Franciszka na rok 2017

Grudzień: Intencja powszechna: Aby osoby starsze, wspierane przez rodziny i przez wspólnoty chrześcijańskie, współpracowały, wykorzy-

stując mądrość i doświadczenie w przekazywaniu wiary i wychowywaniu nowych pokoleń.

Styczeń 2018: Intencja ewangelizacyjna: Aby w krajach azjatyckich chrześcijanie, wraz z innymi mniejszościami religijnymi, mogli żyć swoją wiarą w pełnej wolności.

Krucjata Różańcowa za Ojczyznę

Codziennie przynajmniej jedna dziesiątka różańca, więcej informacji na stronie:

<http://krucjatarozancowazaojczyzne.pl>

Dyżury Zarządu Komitetu PiS w Katowicach

Czwartek w godz. 16.00 – 18.00. 40-006 Katowice, ul. Warszawska 6/305. Wśród dyżurujących są: Piotr Pietrasz i Rajmund Rał – członkowie KIK w Katowicach.

Zaproszenie

Sekcja KIK na Tysiącleciu Dolnym zaprasza na filmy, które będą wyświetlane w środy o godz. 18.45 (po wieczornej Mszy św.) w sali przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Św. i Matki Bożej Uzdrawienia Chorych:
27.12.2017 - Ludzie Boga.

PROGRAM PIELGRZYMEK KIK NA 2018

(Organizator Jan Mikos)

7 IV – Centrum Jana Pawła II i Bazylika Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach.

25-27 V – Kalisz, Licheń, Grąblin.

9-24 VI – Białoruś.

21-23 IX – Kokoszyce – rekolekcje.

17 XI – Częstochowa.

Sekcja Wiedzy Religijnej – Krąg Biblijny zaprasza

W siedzibie KIK w Katowicach raz w miesiącu, w drugą środę, odbywają się interesujące spotkania. Od godz. 17.00 nasz kapelan ks. prof. dr hab. Józef Kozyra, biblista, odpowiada na różne pytania związane z wiarą, religią i Kościołem. O godz. 18.00 pochylamy się nad Pismem Świętym. Szczegółowe informacje podawane są w miesięcznym programie.

Sekcja Nauka-Wiara

Spotkania odbywają się w trzecią środę miesiąca o godz. 18 w sali O.O. Oblatów, Katowice-Koszutka, ul. Misjonarzy Oblatów MN 12 (wejście od podwórza, parter). Szczegółowe informacje podawane są w miesięcznym programie.

1% podatku na rzecz KIK w Katowicach dla wsparcia chrześcijańskiej kultury

W 2018 roku będzie można przekazywać dla KIK w Katowicach 1% należnego podatku za 2017 rok na cele statutowe KIK w Katowicach.

Można przekazać dar dla KIK w Katowicach

Dziękujemy osobom, które przekazały darowiznę na cele statutowe Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach w 2017 roku.

Będziemy wdzięczni za przekazanie darowizn w bieżącym roku na cele statutowe Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach. Darowizny te będą mogły zostać odliczone w przyszłym roku w zeznaniu podatkowym za rok 2017 do 30 kwietnia 2018 r.”

Msze św. pierwszopiątkowe

Godz. 19.00 w Kościele Akademickim (krypta katedry Chrystusa Króla w Katowicach) wspólne z Duszpasterstwem Akademickim.

Dyżury w siedzibie KIK

W piątki od godz. 17.00 do 18.00. Prezes - pierwszy piątek miesiąca.

Składki: Od osoby pracującej 5 zł miesięcznie, co daje 60 zł na rok, od osoby niepracującej – 3 zł, co daje 36 zł na rok, wpisowe - 10 zł. O ile to jest możliwe, składki prosimy wpłacać przewodniczącemu sekcji. Można też wpłacać naszemu skarbnikowi Małgorzacie Piechoczek (na posiedzeniach Zarządu w czwartki o 17.00 - 9.02, 9.03, 20.04, 11.05, 22.06, 14.09, 12.10, 9.11 i 14.12 lub na konto KIK w Katowicach: Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach Plac Ks. Emila Szramka 2, 40-014 Katowice konto PKO BP SA XI O/Katowice 29 1020 2313 0000 3302 0124 7709

Biblioteka KIK

Czynna w godzinach dyżurów. Zapraszamy.

Informacja o Radzie Porozumienia KIK w Internecie:

<http://porozumienie.kik.opoka.org.pl>

Informacja o KIK w Internecie:

<http://www.kik.katowice.opoka.org.pl>

E-mail: kikkt@katowice.opoka.org.pl

Redagują: Barbara Kwaśnik, Jan Świtkowski, Stanisław Waluś (32-2381797, s.walus@data.pl). Nakład: 310 egz. Adres do korespondencji: Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach, 40-954 Katowice 2, skr. poczt. 376.

